

Боқий фикр

Бу ёруғ оламда ҳар бир одам аввало ўзининг меҳрибон ота-онасига, унга маърифат ва билим дунёсини очиб берган, унинг қалбига юксак инсоний ғазилатлар, фуқаролик ҳисси ва масъулиятини синдириши йўлида заҳмат чеккан устоз ва муаллимларига нисбатан ҳамisha миннатдорлик туйғуси билан яшайди.

Ислом КАРИМОВ

Ma'rifat

Kuch - bilim va tafakkurda

ENLIGHTENMENT XALQ ZIYOLILARI GAZETASI معرفت

1931-yildan chiqra boshlagan • E-mail: info@marifat.uz • 2016-yil 24-sentabr, shanba № 77 (8934)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО ШАХРИДА БЎЛИБ ЎТГАН XV ЁЗГИ ПАРАЛИМПИА УЙИНЛАРИДА ЮҚОРИ НАТИЖАЛАРГА ЭРИШГАН СПОРТЧИ ВА МУРАББИЙЛАРДАН БИР ГУРУХИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда спорт соҳасини ривожлантириш бора-сида амалга оширилаётган кенг қўлмалли ишлар ва яратилган қулай шарт-шароитлар натижасида спортчиларимиз томонидан улкан ютуқлар қўлга киритилаётганлиги, айниқса, Рио-де-Жанейро шаҳрида бўлиб ўтган XV ёзги Паралимпия ўйинларида Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари жасорат ва матонат намунасини кўрсатиб, юксак натижаларга эришганлиги ва дунёнинг энг кучли давлатлари қаторидан муносиб ўрин эгаллаганини ҳамда Ватанимизнинг жаҳон миқёсидаги шон-шухратини юксалтиришга салмоқли ҳисса қўшганлиги, юртимизда спортни кенг омалаштириш, ёш авлодни миллий ғурур ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишларидаги катта хизматлари учун қуйидагилар фахрий унвонлар, орден ва медаллар билан тақдирлансин:

«Ўзбекистон ифтихори»

Амилова Фотимахон Равшанбек кизи — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Каюмова Нозимахон Номонжоновна — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Мусабеков Фирдавсбек Улугбек ўғли — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Намозов Шерзод Насимович — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Нигматов Уткиржон Исматилло ўғли — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Норбеков Хусниддин Киличбоевич — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Свечников Александр Владимирович — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Тулендибаев Адилжан Ришатович — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган спорт устози»

Абдуллаев Нодирбек Баходиржонович — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Абдухоликов Сардор Абдухоликович — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи

(Давоми 2-бетда.)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Комиссия раиси М.Абдусаломов бошқарган мажлисда сиёсий партиялар вакиллари, оммавий ахборот воситаларининг ходимлари иштирок этди.

«Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги қонуннинг 24-моддаси ва «Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисида»ги қонуннинг 5-моддасига мувофиқ Марказий сайлов комиссияси 2016 йилги Президент сайловида иштирок этиш учун сиёсий партияларнинг тақдим этилган аризалари ва бошқа ҳужжатларини кўриб чиқиб, Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси, Тadbirkorлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси, Ўзбекистон Халқ демократик партияси, Ўзбекистон «Адолат» социал-демокра-

тик партиясига Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида иштирок этишга ижозат бериш тўғрисида қарор қабул қилди.

Марказий сайлов комиссияси сиёсий партияларнинг ваколатли вакиллари-га рўйхатга олинганлик гувоҳномаларини ва белги-ланган намунадаги имзо варақаларининг бланкаларини берди.

(Давоми 2-бетда.)

Ватанни шарафлаш саодати

Ўзбекистон миллий олимпия кўмитасида жорий йилнинг 7—18 сентябрь кунлари Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида бўлиб ўтган XV ёзги Паралимпия ўйинларида юқори натижаларга эришган спортчи ва мураббийлардан бир гуруҳига Ватанимизнинг юксак мукофотларини топширишга бағишланган маросим бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Икромов, Маданият ва спорт ишлари вазирининг биринчи ўринбосари М.Алиев, миллий олимпия кўмитаси раиси М.Усмонов ва бошқалар Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислом Каримов раҳнамолигида ёшларнинг ўз ақл-заковати, истеъдодини тўла намойён этиши, маҳоратини муттасил ошириб бориши, юксак маънавиятли, баркамол авлод бўлиб вояга етишига қаратилган эътибор ва ғамхўрлик самарасида халқаро майдонларда Ватанимиз шон-

шухратини улуғлашга қодир ўғил-қизлар етишиб чиқаётганини алоҳида таъкидлади.

(Давоми 8—9-бетларда.)

Паралимпия ўйинлари ғолиб ва совриндорлари тақдирланди

Paralimpiya o'yinlari — 2016

Жорий йилнинг 7—18 сентябрь кунлари Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида ўтган XV ёзги Паралимпия ўйинларида Ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қилган спортчиларимиз 8 олтин, 6 кумуш ва 17 бронза медални қўлга киритди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти вазифасини бажарувчи Ш.Мирзиёевнинг 2016 йил 19 сентябрдаги фармойишига мувофиқ Паралимпия ўйинларининг ғолиб ва совриндорлари пул мукофотлари ҳамда барча катнашчилари Ўзбекистон Миллий олимпия кўмитаси ҳузуридаги Олимпиячиларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси томонидан сотиб олинган «Malibu» маркали енгил автомобиль билан тақдирланди.

(Давоми 8—9-бетларда.)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО ШАХРИДА БЎЛИБ ЎТГАН XV ЁЗГИ ПАРАЛИМПИА УЙИНЛАРИДА ЮҚОРИ НАТИЖАЛАРГА ЭРИШГАН СПОРТЧИ ВА МУРАББИЙЛАРДАН БИР ГУРУХИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Амилов Равшанбек Кабилджанович — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Саидов Расул Рузиевич — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Свечникова Елена Юрьевна — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Тўраев Шухрат Жўраевич — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи

Халиков Илхом Нуриллаевич — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Шишков Игорь Геннадьевич — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган спортчи»

Алимова Хайитжон Абдулла қизи — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Бурханова Сафия Каимовна — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Одилова Муслима Улугбек қизи — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Паньков Кирилл Дмитриевич — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси»

Усманов Мираброр Зуфарович — Ўзбекистон Миллий олимпия кўмитаси президенти

«Дўстлик» ордени билан

Амилов Рустамжон — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Ахматджанов Умид Махаматджанович — Ўзбекистон Паралимпия ассоциацияси раисининг ўринбосари

Бучинцев Олег Сергеевич — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Исроилов Шаакрам Халматович — Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти ректори, Ўзбекистон терма жамоасининг комплекс илмий гуруҳ раҳбари

Лисовская Людмила Венедиктовна — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи

Нуруллаев Кахраман Олимович — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Паньков Дмитрий Владимирович — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

«Жасорат» медали билан

Абдирашидов Мансур Самат ўғли — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Бобоев Шухрат Шоназарович — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Бозоров Ахрор Ботирович — Пауэрлифтинг бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Ибрагимов Сервер Юсуфович — Ўқ отиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Нурметова Турсунпаша Бахрамовна — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Рахимова Гулрух Илхамбековна — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Сайидов Феруз Бешимович — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Салаева Севинч Одамбой қизи — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Салиев Дониёр Нурулла ўғли — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Сахатов Миран Мирюнусович — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Тошпулатова Шохсанамхон Дилшодбек қизи — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Турсунхўжаев Музаффар Шухратилло ўғли — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Хамраев Фахриддин Фарходович — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Хорлин Дмитрий Сергеевич — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Шарипов Ширин Хомитович — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

«Шухрат» медали билан

Амирова Замира Шамильевна — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Гафуров Омон Файзуллаевич — Ўзбекистон Паралимпия ассоциацияси бош котиби

Ефимова Наталья Алексеевна — Ўқ отиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи

Жураев Барно Тураевич — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Ибрагимова Альфия Гиласдиновна — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Казакова Анна Валерьевна — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Лутфуллох Хожи ўғли Саъдуллохон — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи

Пак Ирина Вячеславовна — Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Сайидов Шамсиддин Бешимович — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Умирзоков Фазлиддин Абдулбоқиевич — Пауэрлифтинг бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи

Файзиев Тахир Хикматуллаевич — Дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Хорлин Сергей Федорович — Сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси мураббийи

Ўзбекистон Республикаси Президенти вазифасини бажарувчи Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2016 йил 22 сентябрь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи округ сайлов комиссиялари тузиш ва уларнинг шахсий таркибини тасдиқлаш тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

Комиссия аъзолари сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқдилар.

Муҳокама қилинган масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Шу куннинг ўзида мамлакатимиз ва чет эл оммавий ахборот воситалари вакиллари учун Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови бўйича сайлов кампаниясининг боришига бағишланган брифинг ўтказилди.

Марказий сайлов комиссияси раиси М.Абдусаломов сайловга тайёргарлик ишлари қонунчилиқ талаблари ва Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловидаги тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича Асосий тадбирлар дастури асосида изчил олиб борилаётганини қайд этди.

Сайлов кампанияси қизгин паллага кириб бормоқда, сайловда иштирок этувчи партиялар аниқланди, уларга имзо varaқалари берилди. Сиёсий партиялар Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодни қўллаб-қувватлаш юзасидан сайловчилар имзосини иш, хизмат, ўқиш, яшаш жойида, сайловолди тадбирларида тўплашга ҳақли.

«Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги қонунга 2015 йил 29 декабрда киритилган ўзгаришларга мувофиқ сиёсий партия томонидан тақдим этилган имзо varaқалари Ўзбекистон Республикаси жами сайловчилар умумий сонининг 5 фоизидан 1 фоизигача камайтирилди. Бу 214 минг 350 нафар сайловчи имзосини ташкил этади.

Бу имзолар камида саккизта маъмурий-худудий тузилма намоянаси бўлган сайловчиларни қамраб олган бўлиши ке-

рак. Маъмурий-худудий тузилмалардан бирида сиёсий партия имзолар умумий миқдорининг кўпи билан саккиз фоизини тўплаши мумкин.

Анжуманда журналистлар Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи округ сайлов комиссиялари тузилганлиги ҳақида хабардор қилинди. Округ сайлов комиссиялари аъзоларининг 56,6 фоизи аввалги сайловларда амалий тажриба тўплаган, жамиятимизнинг обрўли вакиллари. Комиссия аъзоларининг 56 нафари, яъни 36,8 фоизи хотин-қизлардир, уларнинг 12 нафари эса сайлов комиссияларининг раҳбариятидан жой эгаллаган.

Бутун сайлов кампанияси ошкоралик ва очиқлик тамойиллари асосида олиб боришмоқда. Шу мақсадда Марказий сайлов комиссияси ва Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, «Жаҳон», «Uzreport» ахборот агентликлари, Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси ўртасида икки томонлама битимлар имзоланди.

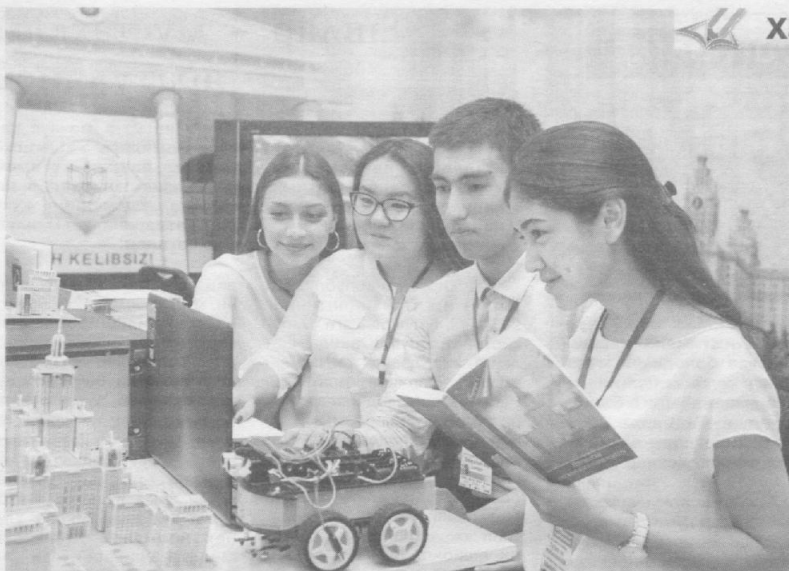
Республика матбуот маркази фаолият кўрсатмоқда. Марказий сайлов комиссияси томонидан хорижий ва миллий оммавий ахборот воситаларининг қарийб 400 нафар вакили аккредитациядан ўтказилди.

Шу билан бирга, Марказий сайлов комиссияси томонидан Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Ижроия кўмитаси, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти, Ислом ҳамкорлик ташкилоти ва Бутунжаҳон сайлов органлари ассоциацияси каби нуфузли халқаро тузилмаларга Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида кузатувчи сифатида иштирок этиш учун таклифномалар юборилгани маълум қилинди.

Б.БОЗОРОВ,
ЎЗА мухбири

2016-yil 24-sentabr, № 77 (8934)

Пойтахтимиздаги Ёшлар ижод саройида "Таълим ва мутахассислик" XV халқаро кўргазмаси иш бошлади. Мамлакатимиз ва дунёдаги етакчи олий таълим муассасаларида ўқитилган касб ва мутахассисликлар билан яқиндан таништириш, юртимизда таълим соҳасида яратилган имкониятларни намойиш этиш, ёшлар бандлигини таъминлаш каби мақсадларни ўзида мужассам этган тadbирда ташкилотчилар, ўқувчи ва талабалар, устоз-мураббийлар ҳамда ота-оналар, мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган халқаро ташкилотлар ва хорижий дипломатик корпус вакиллари иштирок этмоқда.

Xalqaro ko'rgazma

математика, Латвия иқтисодиёт ва маданият университетининг интерьер дизайни, инновацион иқтисодиёт, бизнес бошқаруви каби йўналишлари барчани қизиқтирди. Катнашчилар бренд-менежмент, киберхавфсизлик, визуал медиа каби янги соҳалар тўғрисида кенг тушунчага эга бўлмоқда. Масофавий онлайн курслар ҳам ёшлар эътиборидан четда қолмади.

— Жорий йил Тошкент тиббиёт академиясида тиббий биология иши йўналиши ташкил этилгани муҳим янгилеклардан бўлди, — дейди академия вакили Азамат Рўзиқулов. — Ўшбу муллати 5 йил бўлган мазкур бакалаврият йўналишида тиббий таълим муассасалари, илмий-тадқиқот институтлари, илмий ихтисослашган марказлар учун кадрлар тайёрланади. Битирувчилар врач-лаборант, тиббиёт коллежларида умумтиббий фанлар ўқитувчиси, клиник лаборатория диагностикаси, тиббий статистика бўйича мутахассис сифатида фаолият юритади. Тиббиёт соҳасининг бугунги тараққиёти унинг янги йўналишларини чуқур ўрганиш, халқаро миқёсда мунтазам тажриба алмашишни тақозо этади. Ушбу кўргазма ҳам шу мақсадга — ёшларни фан ва таълимдаги янгилеклар билан таништиришга, эртадан эгаларининг камолига хизмат қилаётгани билан аҳамият-лидир.

Тошкент давлат техника университети вакили Искандар Азимовнинг олий таълим муассасасида ташкил этилган мукобил энергия манбалари, меҳатроника ва робототехника, интеллектуал муҳандислик тизимлари, биотиббиёт муҳандислиги сингари янги йўналишлар ҳақидаги тақдимотини ёшлар катта қизиқиш билан қабул қилди.

— Кўргазма таълим муассасалари ва йўналишларини ўзаро солиштириб, энг мақбулини танлаш, ўз билим ва салоҳиятимизни чамалашга имкон бермоқда, — дейди Тошкент ахборот технологиялари университети қошидаги 2-академик лицей ўқувчиси Жавоҳир Султонов. — Олий таълим муассасаларидаги қабул жараёни, квоталар, имтиҳонлар ўтказиладиган фанлар, шарт-шароитлар ҳақида билиб олдик. Хорижий олий таълим муассасалари тўғрисида янгилеклар кўп бўлса-да, юртимиз университетларидаги қулайликлар эътиборини кўпроқ тортди. Тошкент шаҳридаги Турин политехника университетидаги ҳужжат топширишга қарор қилдим. Биз учун мамлакатимизда жаҳон талабларига мос таълим олиш имконияти яратилганидан хурсандмиз.

(Давоми 16-бетда.)

Кенг имкониятлар кўргазмаси

ёшларни илм ва ҳунарнинг юксак
чўққилари сари чорлади

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, Савдо-санъат палатаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Меҳнат вазирлиги ҳамда бошқа бир қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган тadbирда Латвия, Германия, Россия, Малайзия, Польша, Япония сингари давлатларнинг илғор таълим муассасалари ўз тақдимотлари билан иштирок этиб, бугунги бозор шароитида талаб ва эhtiёж юқори бўлган мутахассисликлар билан ёшларни таништирмоқда. Экспозициядан стендлар, таълим йўналишлари мазмуни ҳақидаги батафсил маълумотлар берувчи флаерлар билан бир қаторда талабаларнинг турли ихтироларидан иборат бурчаклар ҳам жой олди. Сухбат ва тақдимотларда таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг иқтисодиёт, ишлаб чиқаришдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида батафсил маълумот берилди. Айниқса, Тошкент давлат техника университети бурчагида меҳатроника, бионик(табиатдан нусха кўчиришга асосланган) дизайн каби янги соҳаларнинг сўнгги ютуқларига бағишланган видеофильм ёшлар эътиборини тортди. Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти экспозициясида театр ва кўғирчоқ театри санъатининг гўзаллиги ва сехри акс этди. Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети эса талабалар томонидан яратилган энг сўнгги робототехника намуналарини ёшлар эътиборига ҳавола қилди.

— Мамлакатимизда ёшларни касбга йўналиштириш, кичик бизнес ва хусусий тadbиркорликка жалб этишга катта эътибор қаратилмоқда, — дейди "Камолот" ЕИХ таъсисчилигидаги Республика ёшлар тadbиркорлигини қўллаб-қувватлаш маркази директори ўринбосари Сардор Жўраев. — Аънавий тарзда ўтказиб келинаётган мазкур кўргазма ҳам бу борадаги муҳим тadbирлардан бўлиб, ўрта махсус, касб-хунар

таълими муассасалари ўқувчиларини таълимнинг кейинги босқичига жалб этиш, иқтисодиёт тармоқларидаги мавжуд иш ўринлари билан таништириш, тadbиркорлик фаолиятини ташкил этишга кўмаклашишга хизмат қилади. Олий таълим муассасалари битирувчи курс талабалари эса магистратура ва докторантурадаги янгиланишлардан хабардор бўлаяпти. Кўргазмада битирувчиларнинг бандлигини таъминлаш, касаначиликни ривожлантириш, ёшларга микро-молиявий хизматлар кўрсатишга қаратилган "Менинг бизнес гоём", "Ёш тadbиркор — юртга мададкор" лойиҳалари ҳақида ҳам кенг тушунча ва бизнес режа ишлаб чиқиш бўйича зарур маслаҳатлар берилмоқда.

Йигит-қизларнинг мутахассисларга энг замонавий таълим йўналишларига оид берган саволларида билим олишга қизиқиш ва иш-тиёқчи охиб, касб танлови бўйича мақсадлари қатъийлашгани яққол кузатилди.

— Иштирокчиларни геометика(қурилиш-архитектура соҳасининг йўналиши), компьютер тизимлари, тиббиёт муҳандислиги, техник таржима, адаптроника (энергетика ва электрониканинг тармоғи), халқаро иқтисодий алоқаларни ташкил этиш ва бошқариш, наоинжиниринг, бизнес информатика каби замонавий йўналишлар ўзига жалб этмоқда, — дейди Рига техника университети халқаро координатори Анна Лежина(Латвия). — Университетимиз таркибиди 21 та лаборатория, 35 та илмий ин-

ститут жамланган бўлиб, кўплаб халқаро доирадаги конференциялар таълим муассасасимизда ўтказилди. Бугунги кўргазма Ўзбекистондаги олий таълим муассасалари билан илмий ҳамкорлигимизни яна ҳам мустаҳкамлашга хизмат қилади, деган умиддамиз.

Тadbирда академик лицей ва касб-хунар коллежлари битирувчилари хорижий меҳмонлар билан чет тилида мулоқот қилиб, ўзларига зарур маълумотларни қийинчиликсиз олаётгани эътиборга молик. Бу Ўзбекистон ёшларининг билим ўрганишга чанқоқлиги, уларнинг кучли ва рақобатбардош мутахассис бўлиб шаклланаётганидан дарак.

Польша-Япон ахборот технологиялари университети-нинг 3D дизайн, Варшава университети-нинг молиявий

Yangiliklarda yurt nafari

❖ **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитасида оила, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш соҳасидаги қонун ҳужжатларини тақомиллаштиришнинг долзарб масалаларига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.** Тадбирда депутатлар, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, олимлар, экспертлар ва журналистлар иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси раиси Ё.Умаров, Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги Республика аҳоли репродуктив саломатлик маркази директори М.Каттахўжаева ва бошқалар Биринчи Президентимиз Ислам Каримов томонидан илгари сурилган "Она ва бола соғлом бўлса, оила бaxтли, оила бaxтли бўлса, жамият мустахкам бўлади" деган ҳаётбаҳш ғоя мустақиллик йилларида мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг бош мақсадига айланган инсон манфаатини таъминлаш, соғлом ва баркамол авлодни камолга етказишда муҳим омили бўлаётганини алоҳида таъкидлади.

Истиқлол йилларида бу йўналишдаги ислохотларни ҳаётга татбиқ этишнинг мустахкам ҳуқуқий ва амалий механизми яратилди. Қабул қилинган ўндан зиёд қонун ва юздан кўпроқ меъёрий ҳужжат соҳада муҳим дастуриламал бўлаётир. "Соғлом она ва бола йили" Давлат дастури доирасида бу борадаги ишлар янада кенгаймоқда.

Давра суҳбатида мамлакатимизда оила, оналик ва болаликни муҳофазалаш, репродуктив саломатликни мустахкамлаш борасида амалга оширилаётган ишлар, эришилаётган натижалар, истиқболдаги вазифаларга оид маърузалар тингланди. Бу борада қабул қилинган қонунларнинг мазмун-моҳиятини аҳоли орасида кенг тарғиб этиш, ушбу соҳадаги қонунчиликни янада тақомиллаштириш хусусида фикрлашилди.

❖ **Республика Маънавият тарғибот маркази ҳузуридаги "Маънавият тарғиботчиси" ўқув муассасасида "Ватан тинчлиги йўлида масъулмиз!" мавзусида семинар бўлиб ўтди.**

Унда Тошкент шаҳри ва вилоятидаги умумтаълим мактаблари, академик лицей, касб-хунар коллежлари, турли вазирилик ва идоралар, жамоат ташкилотлари масъул ходимлари иштирок этди.

Тадбир аввалида йиғилганларга мустақиллик йилларида мамлакатимизда турли соҳаларда эришилган ютуқлар, амалга оширилган бунёдкорлик ишлари, шунингдек, бугунги кунда дунёнинг айрим давлатларида юз бераётган нотинчлик, диний экстремистик ҳаракатлар, уларнинг ортда турган қучларнинг ғаразли мақсадларини очиб беришга қаратилган видеороликлар намойиш бўлиб ўтди.

Семинарда ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзини ривожлантириш, уларни гиёҳвандлик, ахлоқсизлик, четдан кириб келаётган турли зарarli таъсирлардан, "оммавий маданият"нинг таҳдид ва хатарларидан асраш, диний экстремизм ва терроризм хавфини бартараф этишда ўзаро ҳамкорлигини янада мустахкамлашга доир масалалар ҳақида сўз юритилди.

ЎЗА ва махсус мухбирларимиз материаллари асосида тайёрланди.

Ёшлар – мустахкам жамият яратувчиси

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ва пойтахтимиздаги «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси ҳокимлиги ҳамкорлигида «Ёшларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатларини таъминлаш» мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикаси Биринчи Президентининг 2014 йил 6 февралдаги «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ҳамда 2016 йил 15 сентябрдан кучга кирган Ўзбекистон Республикасининг «Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида»ги қонуни ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, фаоллигини ошириш, ижодий ва интеллектуал салоҳиятини юзасига чиқариш, мафқуравий таҳ-

дидларга қарши иммунитетини мустахкамлаш, бандлигини таъминлаш борасидаги ишларни янада кучайтирди.

— Талабалар шаҳарчасининг майдони 658 гектардан иборат бўлиб, 9 маҳалладан ташкил топган, — дейди «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси етакчилар кенгаши раиси Фаёз Қўшқов. — Шаҳарча ҳудудида Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети, Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент давлат техника уни-

верситети, Тошкент тиббиёт академияси, Тошкентдаги Турин политехника университети ҳузуридаги академик лицей каби 20 та таълим муассасаси жойлашган. Шаҳарча-миз ҳудудидagi таълим муассасаларида 40 мингдан зиёд талаба-ўқувчи таълим олади.

Давра суҳбатида соғлом турмуш тарзини ривожлантириш, спортни янада оммавийлаштириш, вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликлар содир этилишининг олдини олиш, баркамол авлодни ҳар жиҳатдан соғлом қилиб тарбиялаш масалалари муҳокама қилинди.

Тадбир доирасида шаҳарча ҳокими Қ.Шоназаров билан ёшларнинг учрашуви ташкил этилди.

**А.ҚИЁСОВА,
ЎЗА мухбири**

Илғор ўқитувчилар

уларнинг тажрибасини ўрганиш педагоглар маҳоратини оширади

Халқ таълими тизимида ўтказиб келинаётган "Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси" кўрик-танлови иштирокчиларининг илғор иш услубларини оммалаштириш мамлакатимизда таълим-тарбия сифатини оширишда муҳим аҳамият касб этади. Шу боис жойларда танловнинг республика босқичи ғолиблари иштирокида тажриба алмашув тадбирлари бўлиб ўтмоқда.

Чилонзор туманидаги 164-мактабда ўтказилган семинарда мактабнинг ўзбек тили ва адабиёти фани ўқитувчиси, "Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси-2016" республика кўрик-танлови ғолиби Салима Қурбонованинг тажрибаси ўрганилди. Тошкент шаҳар халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти ҳамда туман ХТМФМТТЭБ ҳамкорлигида ташкил этилган семинарда фан ўқитувчилари ва методистлар иштирок этди.

— Таълим рус тилида олиб бориладиган ушбу муассасанинг ўзбек тили методика бирлашмасида катта педагогик тажриба тўпланган, — дейди Тошкент шаҳар ХТХҚТМОИ "Тил ва адабиёт" кафедраси доценти Гулнора Муҳаммадджонова. — Шу боис семинарда ўзбек тили фанидан малака ошириш курси тингловчилари ҳам қатнашди. Улар мазкур мактаб тажрибасини ўрганиш билан бирга ўқитувчиларнинг дарсини кузатиб, таҳлил қилдилар, фан тўғрисида машғулотлари билан танишишди.

Салима Қурбонованинг дарсида барча ўқувчиларни тенг қамраб олиши кузатувчилар эътиборини тортиди.

— Ўқитувчининг дарсини мустахкамлаш, янги мавзунини қизиқарли тарзда баён қилиш бора-

сидаги ўзига хос усуллари бизга манзур бўлди, — дейди Яшнобод туманидаги 166-мактаб ўқитувчиси Дилдора Эгамбердиева. — Айниқса, болалар нутқини ривожлантириш учун сўз бирикмалари ва гаплар тузишда суратларни танлаб, кесиб, алоҳида қўроғларга ёпиштириб фойдаланиш яхши самара беришини кузатдик. Синфдаги барча болалар ўз фикрини ўзбек тилида баён эта олаётгани, айримларининг талаффузида камчилликлар сезилаётган бўлса-да, интилишдан тўхтамаётгани ўқитувчи қўллаётган илғор методлар натижаси, деб ўйлайман.

Намунали дарс ва тўғрақ машғулотларидан сўнг барча семинар иштирокчилари ўз фикр-мулоҳазалари, таҳлилларини баён этди. Ўзбек тили фани ўқитувчилари бир-бирлари билан тажриба алмашши чоғида ҳамкорликни давом эттириш борасида янги режалар тузиб олишди.

**Зилола МАДАТОВА,
«Ma'rifat» мухбири**

Ҳақиқий педагог мунтазам изланиши, зиммасидаги масъулиятни ҳис этиши лозим

Муаллим меҳнати, яъни илм ўргатиш бежиз игна билан қудуқ қазिशга қийсанмайди. Бола кўлига қалам тутқазиб, саводини чиқариб, тўғри йўлдан етаклагунича ўқитувчи мураккаб босқичлардан ўтади. Ушбу синовлардан муваффақиятли ўтгачна ҳақиқий педагог сифатида ўқувчилари қалбидан жой олади.

Мирзо Улуғбек туманидаги 248-мактабнинг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси Наргиза Эргашева ҳам шу мақомга эришиш йўлида ўз устида ишлаш ва изланишдан толмайдиган муаллимлардан. Унинг замонавий педагогик ва ахборот технологиялари ёрдамида

ўтаётган қизиқарли дарслари ўқувчиларнинг она тилимиз ва бой адабиётимизни ўрганишга иштиёқини оширмоқда.

— Педагогик — шарафли ва масъулиятли касб, — дейди Наргиза Эргашева. — Шу боис ҳар бир дарс охирида, зиммамдаги қутлуг вазифани нечоғли адо этолдим, деган саволни доим ўзимга бераман. Бугунги кун болалари янгиликка интилувчан, бир хилликдан тез зерикувчандир. Уларнинг фаоллигини ошириш учун турли метод ва технологиялардан фойдаланаётганим самара бермоқда.

**Бурҳон РИЗОКУЛОВ
олган сурат.**

2016-yil 24-sentabr, № 77 (8934)

Маълумки, 2016 йил 15 сентябрда "Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида"ги қонун эълон қилинди. Бевоқифа қонуннинг мазмун-моҳиятига ўтишдан аввал бир жиҳатга алоҳида эътибор қаратиш лозим. Мамлакатимизда 650 дан ортқ қонунлар бўлгани ҳолда фақат мазкур қонунгина "Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида" деб номланди. Бошқа бирор-бир қонун номида "давлат сиёсати" деган сўзларни учратмаймиз. Шунинг ўзи ҳам мамлакатимизда ёшларга қаратилаётган юксак эътиборга яққол мисолдир.

"Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида"ги қонун давлат томонидан амалга ошириладиган ҳамда ёшларни ижтимоий жиҳатдан шакллантириш ва уларнинг интеллектуал, ижодий ва бошқа йўналишдаги салоҳиятини камол топтириш учун шарт-шароитлар яратилишини назарда тутадиган ижтимоий-

вал ҳам турли қонуности ҳужжатларда мазкур тушунчага таъриф берилган, бироқ шу вақтгача олий юридик кучга эга бўлган қонун орқали унга аниқлик киритилмаган эди. Қонуннинг 3-моддасига кўра "ёш оила — эр-хотиннинг иккиси ҳам ўттиз ёшдан ошмаган оила ёхуд фарзанд (бола) тарбиялаб воғга етказётган

касалари, прокуратура, ички ишлар идоралари ҳам иштинроқ этиши, оммавий ахборот воситалари эса бу борадаги тадбирларни ёритиб бориши қайд этилган.

Шу ўринда масъул органлар ва муассасалар ваколатларидан айримларини келтириб ўтиш жоиз. Масалан, Вазирлар Маҳкамаси ёшларга оид давлат сиёсати амалга оширилишини умумлаштириб, таҳлил қилинишини ташкил этади, шунингдек, уни янада такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар тузади. Бу жуда муҳим жиҳат бўлиб, юзга келадиган муаммоларга ўз вақтида ечим топиш ҳамда давлат сиёсатини ривожлантириш имконини беради. Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари эса ёшларга оид

шароитларни аниқлайди, бартафат этади. Ички ишлар идоралари ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарликлар профилактикасини амалга оширади, шу жумладан, ҳуқуқбузарликларнинг содир этилиши сабабларини ва бунга имкон бераётган шарт-шароитларни аниқлаб, бартафат этади. Адлия органлари ёшларга оид давлат сиёсати соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни такомиллаштириш юзасида тақлифлар киритади. Мудофаа ишлари бўйича органлар ёшларнинг чакрувга қадар бошланғич тайёргарлигини ташкил этишда, ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан ва ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга доир тадбирларда иштирок этади.

Qonunga sharh

фан, спорт, санъат ва маданият соҳасида ёшларнинг ижодий истеъдоди ва қобилиятини эрта аниқлашга ҳамда ривожлантиришга кўмаклашади. Қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ёшларни ўқитиш билан шуғулланиши мумкин.

Тўртинчидан, қонунда ёшларни ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоя қилишга алоҳида урғу берилиб, қонунда белгиланган ҳоллардан ташқари ёш фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари чекланиши мумкин эмаслиги қайд этилди.

Қонунда аввалги қонунда бўлмаган ёшларни ижтимоий ҳимоя қилишнинг таълим муассасаларида ўқиш учун имтиёзли кредитлар бериш, етим болалар ва ота-онасининг қарамогидан маҳрум бўлган болаларни турар жойлар билан таъминлаш, ўрта махсус, касб-хунар ёки олий таълим муассасасини битирганидан кейин бандлигини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар кўриш каби қафолатлари белгиланди.

Иш топишда қийнаётган ва меҳнат бозорида тенг шароитларда рақобатлашишга қодир бўлмаган ёш фуқаролар қўшимча иш ўринлари ва ихтисослаштирилган корхоналарни барпо этиш, ўқитиш бўйича махсус дастурларни ташкил этиш, шунингдек, ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган ёшларни ишга жойлаштириш учун корхоналар, муассасалар, ташкилотларда иш жойларининг энг кам миқдори захирасини яратиш йўли орқали иш билан таъминланиши қайд этилди.

Бундан ташқари, қонунда ёшларни давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг қўшимча чора-тадбирлари, иқтисодий ва истеъдодли ёшларни, ёшлар тадбиркорлигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, ёшлар ижтимоий хизматига оид нормалар ўз аксини топган.

Бешинчидан, мазкур қонунда энг асосий қафолатлар, қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари шу билан тугалланмаслиги, балки қонун ҳужжатларида ёшларни ижтимоий ҳимоя қилишнинг бошқа қафолатлари, давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг қўшимча чора-тадбирлари ҳам белгиланиши мумкинлигини мустахкамлаб қўйилмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, мазкур қонуннинг қабул қилиниши ёшларни ижтимоий жиҳатдан шакллантириш ва уларнинг интеллектуал, ижодий ва бошқа йўналишдаги салоҳиятини камол топтириш учун янада кенг шарт-шароитлар яратилишини назарда тутиб, тегишли ижтимоий-иқтисодий, ташкилий ва ҳуқуқий чора-тадбирлар тизимини белгилаб берди.

Мирвазл МИРАКУЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Амалдаги қонун
ҳужжатлари мониторинги
институтини бўлим
бошлиғи, юридик фанлар
номзоди, доцент

Ёшларга оид давлат сиёсатининг қонуний асослари

иқтисодий, ташкилий ва ҳуқуқий чора-тадбирлар тизимини ўзида мужассам этган 4 боб, 33 моддадан иборат.

Мазкур қонун аввалги қонундан қуйидаги жиҳатлари билан фарқ қилади:

Биринчидан, ушбу қонун ўзининг мазмун-моҳияти, ҳажми, деярли барча моддалар номланиши билан аввалгисидан фарқ қилади. Аввалги қонун номи "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида" деб номланган бўлса, мазкур қонун "Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида" деб номланди.

Иккинчидан, қонунларда ёшлар билан боғлиқ энг асосий тушунчалар берилиб, унда "ёшларга оид давлат сиёсати", "ёшлар (ёш фуқаролар)", "ёш оила", "ёш мухтассис", "ёшлар тадбиркорлиги" тушунчаларининг мазмунини очиб берилди. Мазкур тушунчаларнинг қонун билан белгилаб қўйилгани ёшларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашда муҳим аҳамият касб этади. Янги қонунда аввалги қонундан фарқли равишда "30 ёшгача бўлган" деб ёш чегараси аниқ-равшан белгиланиб, 3-моддада "ёшлар (ёш фуқаролар) — ўн тўрт ёшга тўлган ва ўттиз ёшдан ошмаган шахслар" деб белгилаб қўйилди. Чунки ёшларга оид турли имтиёзлар ва енгилликлардан фойдаланишда аввалги қонунда "30 ёшгача бўлган" деб кўрсатилгани айрим ҳолларда "бунга 30 ёш ҳам қирадими ёки 30 ёшга киргунга қадар бўлган вақт тушуниладими?" каби турли қарашларга сабаб бўлаётган эди. Эндиликда бундай талқинлар барҳам топади. Минглаб ёшлар давлатимиз томонидан берилган ҳуқуқ ва эркинликлар, имтиёз ва рағбатлантиришлардан фойдаланиш имкониятига эга бўлади.

Янги қонуннинг яна бир жиҳати "ёш оила" тушунчасига биринчи марта қонун орқали таъриф берилди. Ав-

ўттиз ёшдан ошмаган ёлғиз отадан ёки ёлғиз онадан иборат бўлган оила, шу жумладан никоҳдан ажралган, бева эркак (бева аёл)" экани белгиланди. Бу ерда "биринчи марта расмий никоҳдан ўтган ёшлар" деган сўзлар ишлатилмади.

Учинчидан, қонун давлат сиёсатини амалга ошириш учун ўзига хос инфратузилмани мустахкамлаб қўйди. Яъни, ёшларга оид давлат сиёсати соҳасидаги давлат дастурлари, ҳудудий ва бошқа дастурлар, ёшларга оид давлат сиёсатини рўёбга чиқарувчи ҳамда унда иштирок этувчи органлар ва муассасалар, фуқаролик жамияти институтлари, ёшлар ижтимоий хизматлари, ёшларга оид давлат сиёсатини молиявий жиҳатдан таъминлашнинг қонунчилик асослари белгиланди.

Қонуннинг 33-моддасидан 15 таси ёшларга оид давлат сиёсатини рўёбга чиқаришнинг амалга оширувчи ҳамда унда иштирок этувчи органлар ва муассасалар, фуқаролик жамияти институтларига бағишланган. Энг муҳими, ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишда бевоқифа иштирок этувчи 8 та орган ва муассасалар тизими белгиланиб, уларнинг ваколатлари қонунда мустахкамланди. Бироқ ушбу орган ва муассасалардан ташқари бошқа субъектлар бу жараёнда иштирок этмас экан, деган хулоса чиқармаслик керак. Қонуннинг 9-моддасига кўра ёшларга оид давлат сиёсатини рўёбга чиқаришда бошқа органлар ва муассасалар ҳам қонун ҳужжатларига мувофиқ иштирок этишлари ҳамда ҳамкорлик қилишлари мумкин.

Масалан, қонуннинг 5-моддасида адлия органлари ёшларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш йўналишидаги фаолиятни амалга ошириши ҳамда мувофиқлаштириши белгилангани ҳолда бу жараёнда таълимни бошқарувчи органлар ва таълим муас-

давлат сиёсатини амалга оширишнинг самарадорлигини курайтириш учун ёшлар эҳтиёжи мониторинг қилиниши ва баҳоланишини таъминлайди, ёшлар бандлиги, меҳнат бозори ва ёш мухтассисларини ишга жойлаштириш амалиёти мониторингини ташкил этади. Таълимни бошқарувчи органлар ва таълим муассасалари манфаатдор идора ва ташкилотлар билан бирга ўрта махсус, касб-хунар ва олий таълим муассасалари битирувчилари бандлиги таҳлилини амалга оширида ҳамда унинг натижалари асосида таълим муассасаларида мухтассислар тайёрлаш тақомиллаштириш бўйича тақлифлар ишлаб чиқади. Шунингдек, таълим муассасаларида ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишни таъминлаш мақсадида спорт секциялари, фан, техника тўғараклари ва ижодий тўғараклар, клублар ташкил этади. Давлат соғлиқни сақлаш тизимини бошқариш органлари ва соғлиқни сақлаш муассасалари эса ёшлар ўртасида тизимли тиббий текширувларни ташкил этади. Ичкиликбозлик, гиёҳвандлик, захарвандликка чалинган, руҳий ҳолати бузилган, юқумли ва бошқа ижтимоий хавфли касалликларга чалинган ёш фуқароларни аниқлайди, уларни ҳисобга олишни, текширувдан ўтказишни, шунингдек, тиббий-ижтимоий реабилитация қилишни ва ижтимоий мослаштиришни амалга оширади. Меҳнат органлари ёшларнинг бандлиги даражасини тизимли асосда таҳлил қилади, уларнинг бандлигини таъминлашда иштирок этади; ёшларни касбга ўқитиш ва қайта тайёрлаш бўйича тизимни ташкил этади. Прокуратура органлари "Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида"ги қонун ҳужжатларининг аниқ ва бир хил ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади; ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарликлар профилактикасини амалга оширади. Шу жумладан ҳуқуқбузарликларнинг содир этилиши сабабларини ва бунга имкон бераётган шарт-

Қонуннинг энг муҳим нормаларидан яна бири — бу ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишда маҳаллалар, нодавлат нотижорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситаларининг ўрни аниқ белгилаб қўйилганлигидир. Айниқса, мазкур тузилмалар ҳуқуқларида ёшларга оид давлат сиёсати соҳасидаги қонун ҳужжатларининг ижро этилиши, давлат дастурлари ва ҳудудий дастурларнинг рўёбга чиқарилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш белгилангани мамлакатимизда "Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари"

концепциясини амалга ошириш, демократик ислохотларни янада чуқурлаштиришда муҳим аҳамият касб этади.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қонунга асосан давлат ва ҳўжалик бошқарувчи органлари, но-

давлат нотижорат ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар билан бирга кам таъминланган оилалардан бўлган ёш фуқароларга қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қўшимча моддий ёрдам кўрсатади. Ёшларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг жамият ҳаётидаги роли ва фаоллигини оширишга, соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш, оилада маънавий-ахлоқий муҳитни шакллантиришга қаратилган чора-тадбирларни кўради.

Нодавлат нотижорат ташкилотлари эса соғлом ва баркамол ёшларни тарбиялаш, жамият ҳаётида уларнинг роли ҳамда фаоллигини оширишга доир тадбирларни ташкил этади ва ўтказидади. Ёшларни ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлашни, ёш фуқароларнинг шахсий, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ҳамда маданий ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишни ҳамда рўёбга чиқаришни таъминлайдиган шарт-шароитларни яратишга,

Til millatning qalbidir

Oktabr — filologiya yo'nalishidagi (ona tili va adabiyot, o'zbek tili) fanlar oyligini o'tkazish yuzasidan tavsiya

Bu yil "Davlat tili haqida"gi qonun qabul qilinib, o'zbek tiliga Davlat tili maqomi berilganiga 27 yil to'imoqda. Bu ulkan yutuq mamlakatimiz mustaqilligining mustahkam asoslaridan biridir, desak mubolag'a bo'lmaydi. Shu qonun sobiq tuzum zug'umidan qaddi bukilgan xalqning qalbidagi milliy g'urur hissini uyg'otdi. O'zbekistonning Birinchi Prezidenti Islom Karimovning «Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch» asarida ta'kidlanganidek, "...qariyb bir yarim asrlik qaramlikdan so'ng mamlakatimizda o'zbek tili davlat tili deb e'lon qilindi. Xalqimizning muqaddas qadriyatlaridan biri bo'lmish ona tilimiz o'zining qonuniy maqomi va himoyasiga ega bo'ldi. Bu Vatanimiz tarixida tom ma'nodagi buyuk voqea edi... Shu tariqa o'zbek tili mustaqil davlatimizning bayrog'i, gerbi, madhiyasi, Konstitutsiyasi qatorida turadigan, qonun yo'li bilan himoya qilinadigan muqaddas timsollaridan biriga aylandi".

Darhaqiqat, til — millatning qalbi, uning o'timishda ko'rgan-kechirganlari, bugungi shukhli kunlari va kelajakdagi eng yaqin hamrohi, munosabat vositasidir. Shu bois yosh avlod ta'lim-tarbiyasi sohasida ona tilini chuqur o'rgatish, uning qadr-qimmatini tushuntirib borishning ahamiyati katta. Xalq ta'limi vazirligi tomonidan umumta'lim maktablarida har yili oktabr oyi filologiya yo'nalishidagi fanlar oyligi sifatida e'lon qilinishi, oylik davomida ko'plab ma'rifiy tadbirlarning o'tkazilishi ham bu boradagi ishlar salmog'ini oshiradi. Ona tili va adabiyotni o'qitish orqali o'g'il-qizlarda badiiy adabiyotga mehr uyg'onadi, kitobxonlik ko'nikmasi rivojlanadi, o'z fikrini og'zaki va yozma tarzda ravon ifodalay oladi, savodxonligi oshib, ma'naiy yetuklik sari ildamlaydi. Pirovardida, o'quvchilarda sof insoniy fazilatlar kamol topishiga xizmat qiladi.

Hududiy xalq ta'limi boshqarmalari metodika markazlari, tuman XTMFMTEB metodistlari, ona tili va adabiyot fani bo'yicha metodika birlashmalari a'zolari, sinf rahbarlari bilan hamkorlikda fan oyligini quyidagi shakllarda tashkil etish tavsiya etiladi:

Ona tili va adabiyot fani oyligi 4 haftaga mo'ljallangan bo'lib, o'zining ko'lamini, rang-barangligi va qiziqarliligi bilan alohida ajralib turishi lozim. Fan oyligi davomida reja asosida o'quvchilar qalbidagi ona tilimizga mehr, hurmat tuyg'ularini shakllantirishga qaratilgan turli tadbirlarni tashkil etish maqsadga muvofiq.

Birinchi haftada fan oyligining ochilishi bo'yicha tashkiliy ishlar amalga oshirilib, maktab hududiga ona tili va adabiyot, o'zbek tili fanlarini targ'ib qiluvchi va sharafluvchi shiorlar osiladi. Viloyat, tuman metodika markazlari, maktab metodika birlashmasi bilan hamkorlikda ona tili va adabiyot bo'yicha sinflar

kesimida o'quvchilarning bilim samaradorligi (belgilangan jadval asosida) ko'rsatkichi aniqlanadi. Natijalar monitoring-tahlil oynasida aks ettiriladi. Tahlil natijalari tegishli metodika birlashmasi, tuman metodika kabineti, viloyat metodika markazida tahlil qilinadi va eng past ko'rsatkichga ega bo'lgan sinflar aniqlanib, fan oyligi davomida belgilangan tartibda ayni shu sinflarga metodik yordam kuchaytiriladi. Eng yaxshi dars ishlarni asosidagi ochiq darslar ham shu sinf o'quvchilari uchun tashkil etilishi lozim. Shunda fan o'qituvchisining mahorati, ilg'or pedagogik texnologiyalarni amalda namunali qo'llay olish tajribasi oshadi.

Ona tili va adabiyot, o'zbek tili fanlaridan tashqi nazorat yozma shaklda (matn yaratish, nazorat diktanti, grammatik tahlil turlari) va test savollari asosida tashkil etilsa, o'quvchilarning yozma savodxonligi, mustaqil fikrlash ko'nikmalari hamda nazariy bilimlarni amalda qo'llash malakasi aniqlanadi. Maktablarda davlat tiliga bag'ishlab bolalar o'z bilimlarini sahnada, adabiy-badiiy kompozitsiyalar orqali namoyish etishi, "Bilimdonlar" musobaqasi, "O'zbek tilini o'rganamiz", "O'zbek tili tarixidan", "Ona tilim — g'ururim", "O'zbekiston mustaqilligi va ona tilimiz rivoji", "Til boyligi — tafakkur boyligi" va boshqa shu kabi mavzularda qiziqarli adabiy-badiiy kechalar, ko'rik-tanlov, davra suhbatlari, tilshunos olimlar, san'atkorlar, yozuvchi va shoirlar bilan uchrashuvlar tashkil qilish maqsadga muvofiqdir. Bularning barchasi tilimizning boyligi, jozibasini yanada teranroq ko'rishga, qadriini chuqurroq anglashga xizmat qiladi.

Ta'lim tizimini takomillashtirishning yana bir yo'nalishi — pedagoglarning ilg'or ish tajribalarini ommalashtirishdir. Shunga ko'ra oylik davomida o'zaro tajriba almashish bo'yicha muhokama va munozaralar o'tkazish, eng ilg'or ish tajribalarini aniqlab, maktab, tuman, viloyat va respublika miqyosida muntazam ommalashtirishga ahamiyat berish lozim. Oylik doirasida fan o'qituvchilari "Ona tili darslarini tashkil etishda o'qituvchining mahorati", "Ilg'or ish tajribalari minbari", "Ta'lim texnologiyalarini dars jarayonida qo'llash — samaradorlik omili", "Til — millatlararo aloqa vositasidir" kabi mavzularda taqdimotlar qilishi, ma'ruzalarni risola holda yoki OAV orqali yoritish mumkin. Ish tajribalari tuman, viloyat, respublika miqyosida ommalashtirilgan o'qituvchilarning faoliyati, erishgan yutuqlari haqida davra suhbatlari ham o'tkazish mumkin. Maktab devoriy gazetasida ona tili va adabiyot, o'zbek tiliga oid qiziqarli boshqotirmalar, so'z o'yinlari, jumboqlar berib borish tavsiya etiladi. Fan oyligining so'nggi haftasida maktab bo'yicha o'quvchilarning bilim samaradorligi ko'rsatkichini direktorning o'quv ishlari bo'yicha o'rinbosari, ona tili va adabiyot fani metodika birlashmasi a'zolari va tuman metodistlari hamkorlikda qayta ko'rib chiqadilar.

Natijalar umumlashtirilib, monitoring oynasida aks ettiriladi. Bo'shliqlar aniqlansa, o'quvchilarning og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishga qaratilgan tavsiyalar, yangi metodik ishlab chiqish, darslarning rang-barangligiga e'tibor qaratish masalalari o'quv yilida davom ettiriladi.

Sinfidan tashqari ishlarni uch hafta davomida quyidagicha rejalashtirish tavsiya etiladi:

№	Tadbir o'tkaziladigan kun	Mavzusi
1.	Dushanba	«Ona tili va uning bebaho sehri» mavzusida fan bo'yicha tegishli metodika birlashmasining chiqishi.
2.	Seshanba	Ijodkor (masalan, "Yosh qalamkashlar" to'garagi) o'quvchilar davrasida til va adabiyot yangiliklari (ko'rgazma ma'ruza).
3.	Chorshanba	«Tilga e'tibor — elga e'tibor» ("Yosh tilshunolar" to'garagi taqdimoti), «Husnixat» tanlovi.
4.	Payshanba	"Maqollar — donishmandlik maktabi" mavzusida nazmiy daqiqlar (shoirlar bilan uchrashuv).
5.	Juma	«Suxandonlikka havas», «Go'zal nutq sohiblari» to'garagi a'zolarining chiqishlari. Matbuot sahifalarida (chiqishlar bo'yicha) Yangi kitoblar ko'rgazmasi (kutubxonachi bilan hamkorlikda).
6.	Shanba	«Navoiyxonlik» (adabiy-badiiy kecha).

Filologiya yo'nalishidagi fanlar oyligi yakuniga bag'ishlangan tadbir senariysi

Fan oyligi bayramona ruhda, festival tarzida yakunlanadi. Maktabda eng yuqori ko'rsatkichga ega sinf, o'qituvchi aniqlanadi. Eng yaxshi dars ishlarni muallifi, namunali dars tashkil etgan o'qituvchi, oylik davomida o'tkazilgan turli tadbirlarning g'oliblari, faol ishtirokchilar turli nominatsiyalar bo'yicha taqdirlanishi lozim. G'oliblar maktab ma'muriyati, ota-onalar, homiy tashkilotlar tomonidan faxriy yorliq va esdalik sovg'alari bilan taqdirlanadi. Shuningdek, o'qituvchi va o'quvchilar tomonidan tayyorlangan albom, ijodiy ishlar, ma'ruza, maqolalar ko'rgazmasi tashkil etiladi. Oylik yakunida tashkil etiladigan "Til — millat ko'zgusi" mavzusidagi bayramona tadbir senariysini tavsiya etamiz.

1-boshlovchi:

— O'zbek tili elimning Urib turgan yuragi. O'zbek tili yurtimning Tarixi, kelajagi.

2-boshlovchi:

— Buyuk Mahmud Koshg'ariy Ardoqlagan ulug' til. Shoir bobom Navoiy "Xamsa" bitgan buyuk til.

1-boshlovchi:

— Assalomu alaykum, aziz mehmonlar! Mustaqil yurtning barkamol yoshlari, aziz ustozlar! Bugungi "Til bayrami"ga xush kelibsz!

2-boshlovchi: — Inson go'zalligi, ma'naviyati, buyuk merosi, hatto alam barqarorligining asosi ham — tildir. Shu sabab onadek aziz tilimizni asrab-avaylash, e'zozlash barchamizning muqaddas burchimizdir.

1-boshlovchi: — Darhaqiqat, inson o'z ona tili bilan ulg'ayadi, kamol topadi. Mana shu tili bilan yashaydi. Zero, nutqning go'zalligi, tilning ravonligi, ifodaning aniqligi inson uchun o'ziga xos husndir.

2-boshlovchi: — 1989-yil 21-oktabr tarix sahifalariga zarhal harflar bilan bitildi. Xuddi shu kuni bizning ona tilimizga "Davlat tili" maqomi berildi.

1-boshlovchi: — Bu yil "Davlat tili" maqomi berilganiga 27 yil to'ldi. Shu qutlug' sanani munosib nishonlash maqsadida tayyorlangan bayramona tadbirimizni ochiq deb e'lon qilamiz. (Jajji o'quvchilar tomonidan musiqa sadolari ostida raqs ijro etiladi).

2-boshlovchi: — "Davlat tili haqida"gi qonunda davlat tili bilan birga yuritiladigan barcha millat va elatlarning tillarini rivojlantirish, huquqiy tomondan himoya qilish masalalari ham aniq belgilab qo'yildi.

1-boshlovchi: — "Davlat tili haqida"gi qonunning ayrim moddalari bilan tanishning.

(Sahnaga bir guruh o'quvchilar taklif etiladi).

1-o'quvchi: — Mustaqillik sharofati

bilan o'zbek tili — davlat tiliga e'tibor kuchaydi, ona tilimizning ijtimoiy ahamiyati kengaydi. O'zbek tilining taraqqiyoti va istiqboliga alohida e'tibor ko'rsatilib, qator qarorlar qabul qilindi.

2-o'quvchi: — Davlatimiz taraqqiyoti va davr taqozosi bilan "Davlat tili haqida"gi qonunga ham ayrim o'zgartirishlar kiritildi. 1995-yil 21-dekabrda O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi "Davlat tili haqida"gi qonuni e'lon qilindi. Bu qonun 24 moddadan iborat.

3-o'quvchi: — 1-modda. O'zbekiston Respublikasining davlat tili — o'zbek tilidir.

4-o'quvchi: — 2-modda. O'zbek tiliga davlat tili maqomining berilishi Respublika hududida yashovchi millat va elatlarning o'z ona tilini qo'llashdan iborat konstitutsiyaviy huquqlariga monelik qilmaydi.

5-o'quvchi: — 24-modda. O'zbekiston Respublikasida davlat tiliga yoki boshqa tillarga mensimay yoki xusumat bilan qarash taqiqlanadi...

6-o'quvchi: — Birinchi Prezidentimiz Islom Karimovning "Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch" asarida jamiki egzu fazilatlar inson qalbiga, avvalo, ona allasi, ona tilining betakror jozibasini bilan singishi qayd etilgan.

(9-sinf o'quvchilari ijrosida dilrabo qo'shiq).

1-boshlovchi: — Buyuk ajdodlarimiz

o'zbek tilining jozibador va boy til ekanligini o'z asarlarida hamisha tarannum etib kelishgan.

2-boshlovchi: — Bunga hozir yana bir bor guvoh bo'lasiz.

(Sahnaga buyuk ajdodlarimiz timsolidagi o'quvchilar kirib keladi).

Alisher Navoiy:

— Insonni so'z ayladi judo hayvondin, Bilki guhari sharifroq yo'q ondin. Ki har neni bilimish odamizot, Tafakkur birla qilmish odamizot.

Zahiriddin Muhammad Bobur: (Shu tariqa buyuk siymolarimiz g'azallaridan namunalari aytiladi. Shundan so'ng, o'quvchilar sahnaga chiqib, o'zbek, rus va ingliz tillarida ona tilimizni madh etuvchi she'rlar o'qib beradilar. Keyin ba'zi kishilarning o'zbek tiliga chet so'zlarni qo'shib gapirishi, tilimizga behurmatlik qilishi kabi salbiy holatlar va buning oldini olishga bag'ishlangan sahna ko'rinishi namoyish etiladi).

1-boshlovchi: — Hurmatli mehmonlar, tadbir ishtirokchilari! Bugungi adabiy kechamiz o'z nihoyasiga yetmoqda. Biz ham o'z ona tilimizni Vatanimiz, onamizni sevgandek sevishimiz, ardoqlashimiz, u bilan faxrlanishimiz kerak.

2-boshlovchi: — Millatimizning, ma'naviyatimizning ko'zgusi bo'lmish ona tilimizni doimo asrab avaylaylik, o'qib o'rganaylik.

RESPUBLIKA TA'LIM MARKAZI

2016-yil 24-sentabr, № 77 (8934)

...Биринчи устозимиз — бошланғич синф ўқитувчиси Бахринисо опани "Офтоб ойим" деб чақирамиз. Муаллима асл исми бошқа эса-да, бундай мурожаатга ҳеч оғринмайди. Қайтага, мамнун жиламайди.

Эндигина мактаб дарвозасини хатлаган биз, чуғурчуқлар ўқитувчимизни саволларга кўмиб ташлардик. Устоз уларга бажонидил жавоб беришга интиларди. Бир сафар муаллимимиз "Офтоб қандай чиқади ва яна Ерга қандай ботиб кетади?" деган саволимизга ўйлини қолди. Кўз билан илғаб бўлмас поёнсиз Ернинг тинимсиз айланishi бу табиат қонуни асосида юзага келишини ҳали мурғак тафаккурнинг қабул қилиши қийин-да! Устозимиз эртасига катта плакатга кулиб турган офтоб расмини чизиб келган. Сўнг ўзи Кўёш бўлиб суратни доска ёнида ушлаб турган. Даврага чиққан бола Ер бўлиб айланган. Муаллима ундан "Айланганингда Офтобни доимо кўриб турдингми?" дея сўраган. "Йўқ", деган жавобга "Кўёш ҳамisha порлаб туради. Ер мунтазам айлангани учун тунлари биз уни кўрмаймиз", деб тушунтирган. Шушу устозимиз биз учун "Офтоб ойим"га айланган...

Аслида ҳам шундай! Минг-минглаб мурғак қалбларга оқу-қорани танитадиган, эзгулик ёғдусини бахш этадиган, уларнинг келажақ йўлини ёритадиган, юзларидан зиё таралгучи муаллимларни ҳам суратан, ҳам сиёратан оламни нурга тўлдиргучи Офтобга ўхшатаман.

"Мактаб деган улуг даргоҳнинг инсон ва жамият

тараққиётидаги ҳиссаси ва таъсирини, нафақат ёшларимиз, балки бутун халқимиз келажагини ҳал қиладиган ўқитувчи ва мураббийлар меҳнатини ҳеч нарса билан ўлчаб, қийслаб бўлмайди", деб таъкидлаган мамлакатимизнинг Биринчи Президенти Ислам Каримов "Юксак маънавият — енгилмас куч" китобиди.

Азалдан макон ва замон, олам ва одам, инсон ва жамият ўртасидаги муносабатларни шакллантиришга, авлодлар давомийлигини, инсоният камолотини таъминлашга хизмат қилгучи эзгу тушунчалар силсила-сида муаллимлик рутбаси доим юксак ва қадрли бўлиб келган.

Алишер Навоийнинг "Ҳақ йўлида ким сенга бир ҳарф ўқутмиш ранж ила, Айла-мак бўлмас адо онинг ҳақин юз ганж ила", деган сатрлари масъулиятли ва шарафли касб эгалари меҳнатига муносиб баҳодир.

Истиқлолнинг дастлабки йилларидан Ўртбошимиз Ислам Каримов раҳнамолигида таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш, бар-

1-oktabr — O'qituvchi va murabbiylar kuni

камол авлодни тарбиялаш-дек гоят муҳим ва долзарб вазифани сидқиидилдан бажариб келаётган ўқитувчи ва мураббийлар меҳнатини муносиб рағбатлантириш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилди.

Биринчи Президентимизнинг 2005 йил 25 ноябрдаги "Халқ таълими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш ва уни моддий

фатида кенг нишонланиб келинаётган баркамол авлодни тарбиялаш ишига катта ҳисса қўшаётган ўқитувчи ва мураббийларнинг обрў-эътибори янада юксалиб, меҳнати қадр топаётганининг ёрқин ифодасидир.

Баркамол авлодни тарбиялаш, мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамиятидаги обрўсини юксалтириш, ислохотлар ривожига фаол ҳисса қўшаётган ҳамюртларимиз Ватанимизнинг юк-

— Халқимизнинг обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт қуришдек эзгу мақсади рўёби, шубҳасиз, кучли билим ва салоҳиятга, мустақил фикр, кенг дунёқарашига эга ёш, замонавий кадрларни тайёрлаш, қолаверса, уларнинг меҳнати, интилиши билан боғлиқ, — дейди Ўзбекистон Қаҳрамони, Қарши шаҳридаги 2-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг математика фани ўқитувчиси Муҳаббат Шарипова. — Ушбу буюк ишга устоз-мураббийларимиз ўзининг кўз нури, қалб кўрини бахш этиб келаётгани, бу элимиз, давлатимиз томонидан муносиб эътироф этилаётгани бизни беҳад гурурлантиради. Шу билан бирга, фаолиятимизда масъулиятимизни, куч-гайратимизни янада оширади.

...Қишлоққа борганимда биринчи ўқитувчим — Бахринисо опани кўргани мактабга отланаман ва устозини ҳар сафар ўз фарзандларидек азиз бўлиб қолган чуғурчуқлари бағрида мамнун қиёфада қураман. У гоҳ болалар қўлига қалам тутказиб, ҳарф ўргатаётган, гоҳ уларга қаҳрамонлар қиёфасига кириб эртас сўзлаётган бўлади. Гўё мурғак тафаккурлар учун дунё сирларини очишга, уларнинг келажақ ҳаётини янада ёрқинлаштиришга тиришади.

Минг бор таъзим сизга, қалбга зиё таратаётганлар!

Дилшод КАРИМОВ,
Ўза шарҳловчиси

Зиё таратаётганлар

рағбатлантиришни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори педагогларнинг профессионал малакасини, изланиш ва ташаббускорлик фазилатларини юксалтиришга, ўқув-тарбия жараёнини сифат жиҳатдан янги босқичга кўтаришга хизмат қилмоқда.

Халқ таълими тизими ходимларининг иш ҳақи бир неча баробар оширилгани, алоҳида устама ҳақ жорий этилгани, таълим стандартларига мувофиқ педагогларнинг иш ўқималари мақбуллаштирилгани, мактабларда директор жамғармаларининг ташкил қилингани, ҳар йили 1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар кунини умумхалқ байрами си-

сак мукофотлари, жумладан, Ўзбекистон Қаҳрамони унвонига сазовор бўлмоқда. Улар сафида етук билимли, юксак маънавиятли шахсларни камолга етказиш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган шарафли ва масъулиятли касб эгалари кўпчиликни ташкил этади. Бу ўқитувчи ва мураббийларнинг ҳалол ва фидокорона меҳнатини қадрлаш, эзгу интилишларини эътироф этиш, уларга ҳурмат ва эҳтиром фидокорона бора-сидаги юксак эътиборнинг амалдаги яққол намунасидир.

Истиқлол йилларида 12 нафар фан-таълим соҳаси ходими Ўзбекистон Қаҳрамони унвони билан тақдирланди.

Устоз — буюк сўз

Халқимиз азалдан қўлига қалам тутиб ҳарф ўргатган инсонларни бошига кўтариб, ардоқлайди. Уларни йўқлаб, эъзоз-эҳтиром кўрсатади. Эл севган таниқли инсонлар 1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар кунини умумхалқ байрами муносабати билан устозларини ёдга олишди. Қуйида уларнинг эҳтиромли дил сўзлари билан танишасиз.

Эркин КОМИЛОВ,
Ўзбекистон халқ артисти,
"Фидокорона хизматлари учун"
ордени соҳиби:

— Бу каломни эшитганда беихтиёр қалбингиз ажиб бир илиқли туяди. Энг яқин кишингиз кўз олдингизда гавдаланади. Лугатларда унга турли таърифлар бору ҳеч бирида ёмон сифат тополмай-сиз. Муаллим, тарбиячи, ўқитувчи... Уларнинг барчаси иззат-икромга, эҳтиромга лойиқ. Ҳазрат Навоий бобомиз айтганларидек, устозлар ҳаққини адо этиш мушкул. Қаердаки, ўқитувчи ва мураббийлар эъзозда бўлса, билингки, ўша жойда илму маърифат, маънавиятга эътибор каттадир. Мен бу борада гурур билан юртимизда устоз ва мураббийларга берилаётган юксак эътиборни эътироф этган бўлардим. Мустақиллик йилларида республикаимизда Ўқитувчи ва мураббийлар кунини умумхалқ байрами сифатида кенг нишонлаш аънаёнага айланди. Зеро бу ҳам бизнинг азалий қадриятимиз ҳисобланади.

Халқимизда яхши ибора бор — устоз кўрган шогирд. Чиндан ҳам ҳаётини синовларда тобланган, исботланган гап. Ҳар бир инсоннинг келажақда қандай касб эгаси бўлиши айнан устозга боғлиқ. Мен ҳам болалиқдаги қизиқишларимни аниқ бир мақсадга айлантиришда устозларимнинг меҳнатини ҳис этаман. Яхши эс-

лайман, болалиқда жуда кўп касбларга қизиқардим. Лекин мендаги санъатга қизиқиш ва қобилиятни айнан мактабдаги адабиёт ўқитувчим ривожлантирган, алангалатган. Ҳар қандай тадбир менсиз ўтмасди. Фаоллардан эдим. Биз ўқиган давр билан ҳозирги замонни солиштирсам, яна ўқувчи бўлиб қолгим келади. Бугун барча шароит бор. Шинам ўқув хоналари, замонавий жиҳозлар... Бу эътиборга жавобан фақат яхши ўқиш керак. Шу қўтлуғ сана — Ўқитувчи ва мураббийлар кунини театр ва санъат соҳасида, одамлиқда менга устозлик қилган Шукр Бурхоннинг алоҳида хур-мат билан эсга оламан. У киши менга нафақат устоз, балки отам каби жонқуяр ва меҳрибон эди. Саҳнага илк қадам қўйган кунимдан бошлаб, сабоқларини аямади. Ҳар сафар эл назаридаги инсон, аввало, эл назаридан қолмаслиги керак, дерди. Мен бу сўз маъносини йиллар ўтган сари теран англай бошладим. Яъни, инсон танилиб, машҳур бўлганда ҳам кибру ҳавога, манманликка берилмаслиги лозимлигини тушундим. Ва шунга амал қилиб келаяпман. Бунини қай даражада уддалаяпман, баҳони халқ беради. Агар мендан яна устознинг ким деб сўрасалар, шу халқ, шу миллат, шу Ватан деган бўлардим. Илоҳим Ватанимиз тинч, халқимиз омон бўлсин!

Ehtirom

Зухра АШУРОВА,
Ўзбекистон халқ артисти:

— Мустақиллигимизнинг йигирма беш йиллиги арафасида ҳаётимда унутилмас воқеа рўй берди. Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти фармони билан менга Ўзбекистон Республикаси халқ артисти унвони берилди. Бу хушхабарни эшитган онимдаёқ, энг аввал устозларим ҳаёлимга келди. Ишонасизми, худди шу дамда телефоним жиринглаб қолди. Олдим. Устозим Яйра Абдуллаева эканлар. Гўё ўзлари мукофотлангандек, шодланадилар. Қувончлари ичига сиймади. Мен бежиз бу мисолни келтирмадим. Чунки тақдир мени мана шундай устозлар сабогини олиш имконияти билан сийлаган. Бирини отам, бирини онам каби тўғри йўл кўрсатди. Йиқилсам, елка тутди, қувонсам шерик бўлди.

Устоз ва мураббийлар ҳақида гап борса, мактаб дамларим эсга келади. Қибрай туманидаги 6-мактабда ўқиганман. Биринчи ўқитувчим Раиса Хўжаева бўлган. Адабиётдан Иқбол Содиқов ва сабоқ берган. У киши жуда меҳрибон, болажон эди. Адабиётни, санъатни шеърятни севишимда, санъат йўлини танлашимда бевосита у кишининг хизматлари катта деб ўйлайман. Шунингдек, Қутби Муродова, Рустан Усмонов каби устозлар сабоқлари ҳамон ёдимда. Кейинчалик маданият ва санъат институтида таҳсилим давомида Яйра Абдуллаевадан кўп нарса ўргандим. Ҳозир ҳам ўрганаёпман. Чунки театрда ҳам у киши менга нафақат ҳамкасб, балки устоз. Умуман, театрдаги ўзимдан ёши улуг барча ҳамкасбларимни ўзимга устоз деб биламан.

Тошкент халқаро аэропортида 21 сентябрь кун
ишбу нуфузли мусобақа ғолиблари, совриндорлари
ва иштирокчиларини тантанали кутиб олиш ма
росими бўлди. Шу муносабат билан бу ерга давлат
ва жамоат ташкилотлари вакиллари, спортчилар,
паралимпиячиларимизнинг ота-оналари, журналист
лар йиғилди.

Жорий йилги спорт мавсумида Ўзбекистон фарзандлари дунёнинг нуфузли мусобақалари — XXXI ёзги Олимпия ва XV Паралимпия ўйинларида бутун жаҳонга мамлакатимизнинг улкан салоҳиятини намойён қилди. Аждодлари буюк миллатнинг авлодлари ҳам буюк ишларга қодирлигини, юртимиз ёшларининг мардлик ва жасоратда, шижоат ва матонатда, иқтидору истеъдодда ҳеч кимдан кам эмаслигини, аксинча, манаман деган давлат ёшларидан устун эканини исботлади.

Спортчиларимизнинг XXXI ёзги Олимпия ўйинларида халққа улашган, элнинг қаддини, гурурифтхорини тоғдек кўтарган музаффар онларининг ҳовури босилмай туриб, яна ғалаба нашдаси, бахтиёр лаҳзалар шуқуҳи қалбларимизни чулғаб олди.

Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида ўтган XV Паралимпия ўйинларида спортчиларимиз эришган натижалар ана шундай туйғуларни бахш этди. Дунё миқёсидаги нуфузли спорт анжуманида бир ўз олтишдан зиёд давлатдан тўрт мингдан ортиқ спортчи ғолиблик учун бахшланди.

Ўзбекистон паралимпиячилари ушбу нуфузли мусобақага пухта тайёргарлик кўрди. Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоҳ Каримовнинг 2013 йил 25 февралдаги “Ўзбекистон спортчиларини 2016 йилда Рио-де-Жанейро шаҳрида (Бразилия) бўлиб ўтадиган XXXI ёзги Олимпия ва XV Паралимпия ўйинларида тайёрлаш тўғрисида”ги қарори асосида паралимпиячиларимиз замонавий меъёрлар асосида ўқув-машғулот йиғинларини ўтказиши, тажриба ва маҳоратини ошириши, Паралимпия ўйинларига йўланма берадиган нуфузли мусобақаларга тайёрланиши ва уларда муносиб қатнашиши учун барча шарт-шароитлар яратилди.

XV Паралимпия ўйинларида Ўзбекистоннинг 32 спортчиси дзюдо, сузиш, енгил атлетика, ўқ отиш ва пауэрлифтинг турлари бўйича ўтказилган мусобақаларда Ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қилиб, 8 олтин, 6 кумуш ва 17 бронза, жами 31 медалга сазовор бўлди. Бу кўрсат

кич билан Ўзбекистон спорт делегацияси 160 дан ортиқ давлат орасида ўн олтинчи, МДХ давлатлари ўртасида иккинчи, Осиё мamlakatlari ичиди учинчи, Марказий Осиё давлатлари ўртасида биринчи ўринни эгаллади.

— Ўғлим Паралимпия ўйинларига кетиш олдида албатта олтин медаль билан қайтаман, деб ваъда берганди, — дейди Фирдавс Мусабековнинг онаси Шоира Мусабекова. — У ваъдасининг устидан чиқиб, юзимизни ёруғ қилди. Ўғлимнинг бу ғалабаси бутун халқимизнинг ютуғи, истиклол

Матонат, жасорат ва ватанпарварлик намунаси

Ўзбекистон спортчилари Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида ўтган XV Паралимпия ўйинларида 8 олтин, 6 кумуш ва 17 бронза медални қўлга киритди

берган кенг имкониятлар, Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоҳ Каримовнинг ёшларга кўрсатган меҳр ва эътиборининг самарасидир. Мамлакатимиз мустақил бўлганда ўғлим шундай катта мусобақаларда манаман деган давлат вакиллари билан беллашиш имконига эга бўлармиди?! Ғалаба қозонишини-ку тасаввур ҳам қилиб бўлмасди.

— Биз паралимпиячиларимиз билан фахрланамиз, — дейди XXXI ёзги Олимпия ўйинлари ғолиби Руслан Нурудов. — Уларнинг матонатига, шижоатига қойил қолмай илож йўқ. Биз, спортчилар XXXI ёзги Олимпия ўйинларидаги ғалабамиздан қандай қувонган бўлсак, паралимпиячиларимизнинг ютуғидан қувончимиз икки ҳисса ошди. Зеро, улар Паралимпия ўйинларида Ўзбекистон ёшлари нималарга қодирлигини, халқро майдонларда эришадиган натижаларимиз тасодифий эмаслигини яна бир қарра исботлади.

— Спортчиларимизнинг Паралимпия ўйинларидаги ҳар бир чиқишини катта ҳаяжон билан ку

затиб бордик, — дейди Ўзбекистон халқ артисти Махмуд Намозов. — Бу натижалар, медаллар мустақиллигимиз асосчиси, Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоҳ Каримов раҳнамолигида спортни ривожлантириш борасида амал

зандлари! Ғалабангиз муборак бўлсин! Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатлами, жисмоний имконияти чекланган ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, моддий ва маънавий қумак бериш, билим олиши, саломатлигини

моҳасида.

...Мана, орзиқиб қутилган дамлар — улкан ҳаво кemasидан қўлларда Ватанимиз байроғини мағрур кўтарган спортчиларимиз чиқиб келмоқда. Карнай-сурнай садолари ёшларнинг “Ўзбекистон!” деган ҳайкиригига улашиб кетади.

Тантанали маросимда сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Икромов, Ўзбекистон халқ артисти М.Азизов, ота-оналар номидан Р.Қўчқорова паралимпиячиларимизнинг бу юксак ғалабаси халқимизга чексиз гурур-ифтихор бағишлаганини, Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоҳ Каримовнинг мамлакатимизда мустақиллик йилларида спортни ривожлантиришга, бу жараёнда жисмоний имконияти чекланган спортчиларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратган эътибор ва ғамхўрлигининг улкан самарасини бутун дунёга намойён қилганини алоҳида таъкидлади.

Ғолиб ва совриндор спортчиларимиз номидан сўзга чиққан Ш.Намозов, Х.Олимова, М.Турсунхўжаев халқимизнинг ишончи, давлатимизнинг ёшларга қаратаётган юксак эътибор ва ғамхўрлиги учун миннатдорлик билдирди. Келгусида бундан-да юксак ғалабаларни қўлга киритишга ваъда берди.

Паралимпия ўйинлари ғолиб ва совриндорлари, иштирокчилари, уларнинг ота-оналари ва яқинлари усти очик автобусга ўтириб йўлга чикди. Биргина мисол, Лондон шаҳрида бўлиб ўтган XIV Паралимпия ассоциацияси биносига қадар музаффар спортчиларимизни кутиб олиш учун йиғилганлар уларни қутлади: “Баракалла, қудратли юртинг муносиб фар

мустаҳкамлаши, ўз қизиқиш ва интилишига мос касб-ҳунар эгаллаши, спорт билан шуғулланиши, халқро майдонларда матонатини, иродасини, жасоратини кўрсатишини таъминлаш доимий эътиборда.

Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида ўтган XV Паралимпия ўйинларида Ўзбекистон спортчиларининг ғалабага бўлган қатъий ишончи, туғилиб ўсган Ватанини баралла мадҳ этишга бўлган интилиши улар кўрсатган натижаларда бутун буй-баста билан намойён бўлди.

Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоҳ Каримовнинг 2016 йил 25 июлдаги Ўзбекистон Республикаси спортчиларининг 2016 йилда Рио-де-Жанейро шаҳрида (Бразилия) бўлиб ўтадиган XXXI ёзги Олимпия ва XV Паралимпия ўйинларида тайёргарлиги ва иштироки тўғрисидаги қарори паралимпиячиларимизнинг тўрт йилликнинг энг нуфузли мусобақасида муносиб қатнашишини таъминлашда муҳим аҳамият касб этди.

Спортчиларимиз Паралимпия ўйинларида эришган ғалабалари билан нафақат мамлакатимиз, балки дунё тарихида янги саҳифа очди. Паралимпиячиларимиз шарафига Ўзбекистон номи, мустақил мамлакатимиз мадҳияси баралла янгради, байроғимиз баланд ҳилпиради. Улар қайд этган натижалар, рекордлар, қўлга киритган медаллар жаҳон ҳамжамияти томонидан кенг эътироф этилди.

Ҳар қандай ғалаба, эришилган натижа таққосланганда янада залворли кўринади. Биргина мисол, Лондон шаҳрида бўлиб ўтган XIV Паралимпия ўйинларида ўн нафар спортчимиз иштирок этган ва бир кумуш медални қўлга киритган эди. Бу галги мусобақада олтин медалнинг ўзи саккизтага

Ma'rifat

2016-yil 24-sentabr, № 77 (8934)

етди. Таъкидлаш жоизки, ҳатто, қатнашувчи спортчилари бизникидан бир неча баробар кўп бўлган айрим давлатлар ҳам шунча олтин медалга эришса олгани йўқ. XV Паралимпия ўйинларида 160 дан зиёд давлатдан 83 давлат спортчиларига медалларни қўлга киритиш бахтига муяссар бўлди, олтин медалга сазовор бўлган давлатлар ундан ҳам кам — 63 тани ташкил этди.

Спортчиларимиз фақат медалларни қўлга киритибгина қолмай жаҳон ва Паралимпия ўйинлари рекордларини ҳам янгиллаб, ўзларининг улкан салоҳиятга, истеъдодга эга, юраги шихоатга тўла эканини исботлади. Нуфузли мусобақада спортчиларимиз 13 томонидан 7 Паралимпия ўйинлари, 6 жаҳон ва 12 Осиё рекорди ўрнатилди.

Нуфузли мусобақанинг дзюдо бўйича беллашувларида қатнашган полвонларимиз 3 олтин, 1 кумуш ва 6 бронза медални қўлга киритиб, умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни эгаллади. Ваз

ни 60 килограммгача бўлган спортчилар ўртасидаги беллашувларда қатнашган Шерзод Намозов уругвайлик Хенри Боргес, озарбойжонлик Рамин Иброҳимов, япониялик Мамото Хиросени енгиб, шоҳсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди.

— Паралимпия ўйинларидаги ғалабамизни мустақиллигимиз асосчиси, Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоҳ Каримов хотирасига бағишлаймиз, — дейди Шерзод Намозов. — Олимпиячиларимизни кутиб олиш маросимини кўрганимизда уларга чин дилдан ҳавас қилган, биз ҳам нуфузли мусобақада муносиб иштирок этиб, ғалаба қозонамиз, деб ният қилган эдик. Бугун ана шу ниятимизга етганимиздан, бизни ҳам олимпиячиларимиз каби катта тантана билан кутиб олишганидан бошимиз осмонга етди.

Паралимпия ўйинларининг сузиш бўйича бахсларида спортчиларимиз ўзига хос рекорд натижа қайд этди. Хотин-қизлар ўртасидаги бахсларда қатнашган истеъдодли спортчимиз Фотима Омилова биттадан олтин, кумуш ва бронза медалга сазовор бўлди. У 100 метрга брасс усулида сузишда 1 дақиқа 12.45 сония натижа қайд этиб, жаҳон рекордини янгиллаб ва шоҳсупанинг энг юқори поғонасидан жой олди. 200 метрга комплекс сузишда кумуш, 100 метрга баттерфляй усулида сузишда бронза медални қўлга киритди.

— Паралимпия ўйинларида Ватанимиз шарафини ҳимоя қилиш бахтига муяссар бўлганимдан хурсандман, — дейди Фотима Омилова. — Нуфузли мусобақада ғалаба қозонишимда Ўзбекистонга албатта медал билан қайтишим, ота-онам, устозларим, халқимизнинг ишончини оқлашим

Паралимпия ўйинлари ғолиб ва совриндорлари тақдирланди

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Пойтахтимиздаги “Олимпия шон-шухрати” музейида 22 сентябрь кун спортчиларимизни тақдирлашга бағишланган маросим бўлиб ўтди.

Тадбирда Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси раиси М.Усмонов ва бошқалар Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоҳ Каримов раҳнамолигида спортни ривожлантиришга қаратилган эътибор ва ғамхўрлик ёшларимизнинг нуфузли мусобақаларда муносиб қатнашиши, иқтидор ва салоҳиятини намойён қилиши, Ватанимиз обрўсининг халқро майдонларда янада юксалишида муҳим омил бўлаётганини таъкидлади.

Бу Рио-де-Жанейро шаҳрида ўтган XV ёзги Паралимпия ўйинларида яна бир қарра ўз исботини топди. Спортчиларимиз мазкур нуфузли мусобақада улкан ғалабаларга эришиб, Ўзбекистон ёшлари матонат ва жасорат бобида ҳеч кимдан кам эмаслигини ва ҳеч қачон кам бўлмаслигини намойён қилди.

— Паралимпия ўйинларида ғалаба қозонишни ўз олдимга мақсад қилиб, бу йўлда тинимсиз ҳаракат қилдим, — дейди Одижон Тўлендибоев. — Ниятимга етганимдан, нуфузли мусобақада Ватанимиз байроғини баланд кўтариш насиб қилганидан жуда бахтиёрман. Халқро майдондаги бундай юксак ғалабаларимиз мамлакатимизда биз, ёшларнинг бахтли ҳаёт кечи

ришимиз, таълим-тарбия олишимиз, жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишимиз, иқтидор ва салоҳиятимизни намойён этишимиз учун яратилган кенг имкониятлар тугайлидир.

— Биз, спортчиларга юксак ишонч билдиргани ва камтарона меҳнатимизни юқори баҳолагани учун халқимизга, давлатимизга миннатдорлик билдирамиз, — дейди Нозимахон Қайумова. — Бу янада олға интилишимиз учун катта туртки бўлади.

— Ғалабамиз шарафига Ватанимиз байроғи кўтарилиб, мадҳиямиз баралла янграганидан фахрланамиз, — дейди Фирдавсбек Мусабеков. — Зеро, мустақил Ўзбекистонимиз, озод ва обод, гўзал ва бетакор юртимизни ҳар қанча шарафласак кам. Келгусидаги нуфузли мусобақаларда, жумладан, 2020 йили Токиода ўтадиган XVI Паралимпия ўйинларида ҳам Ватанимиз шаънини муносиб ҳимоя қилишга ваъда берамиз.

Фармоийшга мувофиқ, мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, ёшлар ўртасида Паралимпия ҳаракати-

ни тарғиб этишдаги фаол иштироки, Рио-де-Жанейро шаҳрида (Бразилия) бўлиб ўтган XV ёзги Паралимпия ўйинларида муносиб иштироки, жасорат, матонат ва мардлик намунасини кўрсатиб, юртимизнинг халқро майдондаги обрў-эътибори ва нуфузини янада юксалтиришга салмоқли ҳисса қўшгани учун спортчиларимиз бирийўла тўланадиган пул мукофоти билан тақдирланди.

Паралимпия ўйинларида иштирок этган спортчиларимизнинг барчасига “Malibu” автомобили топширилди.

Ўзбекистон Паралимпия ассоциацияси раисининг ўринбосари У.Аҳмаджонов, Ўзбекистон халқ артисти Ё.Аҳмедов ва бошқалар спортчиларимизни Паралимпия ўйинларидаги юксак муваффақияти билан табриклаб, бу ютуқлар замирида мамлакатимизда ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган кенг қўлмали ислохлар муҳассам эканини таъкидлади ва уларга келгуси нуфузли мусобақаларда омад тилади.

Ғолиб ва совриндорлар номидан сўзга чиққан Ф.Омилова,

Ф.Саидов, М.Сахатов,

халқимизнинг ишончи,

давлатимизнинг ёшларга қаратаётган юксак

эътибор ва ғамхўрлиги

учун миннатдорлик бил

дирди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Икромов сўзга чикди.

Байрам АЙТМУРДОВ,

ЎЗА мухбири

М.АМИН (ЎЗА)

олган суратлар.

Ватанни шарафлаш саолати

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Рио-де-Жанейро шаҳрида ўтган XV ёзги Паралимпия ўйинларида спортчиларимиз эришган юксак ғалабалар халқимизга чексиз гурур-ифтихор бағишлади. Ўзбекистон спортчилари мазкур нуфузли мусобақада 8 олтин, 6 кумуш ва 17 бронза медални қўлга киритиб, Ватанимиз обрў-эътиборининг халқро майдонларда янада юксалишига муносиб ҳисса қўшди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти вазифасини бажарувчи Ш.Мирзиёевнинг 2016 йил 22 сентябрдаги фармонида мувофиқ, мустақиллик йилларида мамлакатимизда спорт соҳасини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган кенг қўлмали ишлар ва яратилган қулай шарт-шароитлар натижасида спортчиларимиз томонидан улкан ютуқлар қўлга киритилаётганлиги, айниқса, Рио-де-Жанейро шаҳрида бўлиб ўтган XV ёзги Паралимпия ўйинларида Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари жасорат ва матонат намунасини кўрсатиб, юксак натижаларга эришганлиги ва дунёнинг энг кучли давлатлари қаторидан муносиб ўрин эгаллаганилиги ҳамда Ватанимизнинг жаҳон миқёсидаги шон-шухратини юксалтиришга салмоқли ҳисса қўшганлиги, юртимизда спортни кенг омаллаштириш, ёш авлодни миллий гурур ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишларидаги катта хизматлари учун спортчи ва мураббийлардан бир гуруҳи фахрий унвонлар, орден ва медаллар билан тақдирланди.

Мукофотланганлар номидан сўзга чиққан енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари — «Ўзбекистон ифтихори» фахрий унвони соҳиби Х.Норбеков, «Ўзбекистон Республикасида хиз

мат кўрсатган спортчи» фахрий унвони соҳибаси С.Бурхонова, сузиш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси, «Жасорат» медали соҳибаси Ш.Тошпўлатова, енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи, «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган спорт устози» фахрий унвони соҳиби С.Абдухаликов давлатимизнинг ёшларга қаратаётган юксак эътибор ва ғамхўрлиги учун миннатдорлик билдирди.

— Паралимпия ўйинларида қўлга киритган медалларимизни Ватанимиз мустақиллигининг йиғирма беш йиллиги ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоҳ Каримовнинг хотирасига бағишлаймиз, — дейди Хусниддин Норбеков. — Биз, спортчилар Рио-де-Жанейро майдонларида Ўзбекистон ёшлари ҳеч кимдан кам эмаслигини ва ҳеч қачон кам бўлмаслигини исботлай олганимиздан, эркин ва обод Ватан фарзанди эканимиздан фахрланамиз. Гўзал ва бетакор, муқаддас Ўзбекистонимиз учун жонимизни фидо қилишга тайёримиз.

— Инсон ва унинг меҳнати қадр топган юрtda яшаш энг улуг бахт, халқро майдонларда Ватанини шарафлаш, унинг обрўси юксалишига ҳисса қўшиш энг олий саодатдир, — дейди дзюдо бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси, «Жасорат» медали соҳибаси Севинч Салаева. — Ғалабамизни муносиб қутиб олган халқимиз, камтарона меҳнатимизни юксак баҳолаган давлатимиздан чексиз миннатдоримиз. Бу кунлар ҳаётимизнинг унутилмас, бахтиёр кунларига айланди. Бу катта ишонч янада юксак марралар сари раббатлантиришда ва чорлайди.

Байрам АЙТМУРДОВ,

ЎЗА мухбири

Якуний босқичда қим қандай натижани қўлга кириштириш нима бўлади. Ҳар бир вилоятдан келган иштирокчиларнинг тақдироти нисбатан талабларига кўра, «чиғирқ»дан ўтказилмоқда. Сирдарё вилояти вакили Дилноза Умарова барча иштирокчилар сингари ҳаяжон оғушида кўрик-танлов шартларини бажаришга киришади. Қани энди, бутун вужудини эгаллаган ҳаяжондан халос бўла олмади? Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва ҳар бир вилоятдан республика босқичига етиб келган ҳамкасбларининг «бисоти»да нима бор, Дилноза барчасини кузатади, кўради, ўрганади, қўллади арзийдиган ишлар кўп. Ўз навбатида унинг тақдироти ҳам бошқа иштирокчилар, ҳакамлар ҳайъати томонидан эътироф этилди.

Изланаётган ёш услубчи

Хикоя қилаётганимиз, 2015 йилнинг ноябрь ойида бўлиб ўтган «Йилнинг энг яхши услубчиси» кўрик-танловида биринчи ўринга сазовор бўлиш Оқолтин туман «Баркамол авлод» болалар маркази директорининг ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Дилноза Умарова учун қўтилмаган натижа бўлди. Республика «Баркамол авлод» болалар бадий ижодиёт марказида иккинчи маротаба ўтказилган ушбу йирик тадбир мактабдан ташқари таълим муассасалари фаолиятини янада такомиллаштириш мақсадида қаратилган. Кўрик-танлов икки босқичда — Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва барча вилоятларда ўтказилиб, 200дан ортиқ услубчи орасидан саралаб олинган ҳар бир ҳудуднинг энг яхши услубчиси республика босқичида иштирок этди. Нисомга мувофиқ, иштирокчилар билим ва тажрибаси 5та шарт бўйича синовдан ўтказилди. Энг юқори балл тўплашга муваффақ бўлган Дилноза Умарова бошқа иштирокчилардан қайси жиҳати билан ажралиб турди? Бу саволга унинг барча шартлар бўйича ҳакамлар

ҳайъати ва иштирокчилар кўз ўнгидан бажарган шартлари асосида жавоб топамиз. Таъбир жоиз бўлса, шартлар ижросида ёш мутахассиснинг ўзига хос тажрибаси намойиш этилди.

Биринчи шарт: сиртки кўринишда бўлиб, иштирокчилардан бири Дилноза Умарова ўз жамоаси тўғрисида раҳбарларига «Баркамол авлод» болалар марказларида таълим-тарбия жараёнини самарали ташкил этиш ва ўқувчилар қамровини ошириш мавзусида ўқув-семинари ўтказиб, унинг видеоорлиқ вариантини ҳакамлар ҳайъатига тақдим этди. Дилнозанинг аудиторияни ўзига жалб эта олиши, АКТдан унумли фойдалана билиши, ташкилотчи сифатида мулоқот қилиш маданиятини эгаллаганлиги аён бўлди. Натижа: 30 баллик тизимда 23,2 балл.

Иккинчи шарт: 45 дақиқалик «Тўқиш» тўғрагининг ҳам назарий, ҳам амалий ма-

шғулотига қўйилган таълимий, тарбиявий, ривожлантирувчи мақсадлари Дилноза Умарова томонидан ҳар томонлама чуқур таҳлил қилинди. Тўғрак машғулотига жараёни таҳлил варақасида баътафсил акс эттирилди. Мураббий Мастура Юнусова машғулот давомида ўзини қандай тутди? Тўғрак аъзолари мавзунини ўзлаштири олдимиз? Таҳлил варақасида кўрсатилган барча бандларда Дилноза Умарованинг ҳамкасби машғулотига берган ҳолис баҳоси ифодаланган. Натижа: 10 баллик тизимда 8 балл.

Учинчи шарт: 14 нафар иштирокчи қаторида оқолтинлик Дилноза компьютер қаршига бориб ўтирди. Берилган топшириққа тезкор кўз югуртириб қикдан иштирокчи енгил нафас олди. 90 дақиқа давомида у амалиётга татбиқ қилинган ўқув дастури, буйруқ, пресс-релиз, йиғилиш баённомаси каби расмий ҳужжатларни ҳам электрон, ҳам қўғоз шаклида тайёрлаши керак. У сира иккинчи, буйруқ бандини танлади. Марказ раҳбари томонидан чиқариладиган буйруқ намунасини амалдаги тартибқоидага мувофиқ, қисқа вақт ичида тайёрлаб, ҳакамлар ҳайъати аъзоларига тақдим этди. Натижа: 25 баллик тизимда 23,4 балл.

Тўртинчи шарт: «Баркамол авлод» болалар маркази фаолияти билан боғлиқ амалий характердаги 3та савол. 2012 йилда ўз меҳнат фаолиятини бошлаган Дилноза мактабдан ташқари таълим муассасалари фаолиятининг паст-баландини анча билиб

олгани учун, саволларга ишонч билан жавоб қайтарди. Ўтган қисқа давр ичида у «Мониторинг ишини ташкиллаштириш», «Маданий-оммавий тадбирларни ташкил этиш» бўйича услубий тавсиялар яратиб, ўз тажрибасини анча такомиллаштиришга муваффақ бўлди. Натижа: 15 баллик тизимда 8 балл.

Бешинчи шарт: 10 дақиқада Дилноза ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари сифатида ўз ишининг тақдироти слайд шаклида намойиш этди. Қисқа, аниқ ва ортиқча тафсилотларсиз ишлаб чиқилган тақдиротда Дилноза Умарованинг энг яхши услубчи сифатидаги яна бир қирраси кўзга ташланди. Хаттоки, мактабдан ташқари таълим тизимида узоқ йиллардан бери ишлаб келаётган мураббийлар ҳам унинг иш услубидан фойдаланиш лозимлигини айтиб ўтишди. Натижа: 20 баллик тизимда 15 балл.

Юқориди қисқача изоҳланган шартлар «Баркамол авлод» республика болалар бадий ижодиёт марказида ўтказилган «Йилнинг энг яхши услубчиси» кўрик-танлови барча иштирокчилари томонидан бажарилди. Якунда Сирдарё вилояти вакили Дилноза Умарова 77,6 балл билан мутлақ ғолиб, деб топилди. Яқиндагина ўз меҳнат фаолиятини бошлаган бу иштирокчи республика миқёсида эътироф этилишини кўнглидан балки ўтказган, балки йўқ, Энг муҳими, Дилнозадаги ташкилотчилик, изланувчанлик, мақсадни тўғри қўй билиш, бунга эришиш им-

кониятларини ахтариш, ахборот-коммуникация технологиялари бўйича саводхонлик, муомала ва мулоқот маданиятини эгаллашдек услубчиға хос жиҳатлар борлиги тан олинди. Энг яхши услубчи, аслида худди шундай бўлиши керак.

Дарвоқе, ушбу танловдан кўп ўтмай, аниқроғи 2015 йилнинг декабрь ойида Халқ таълими вазирлиги ташаббуси билан «Баркамол авлод» болалар марказлари фаолиятини ривожлантириш бўйича энг яхши концепция муаллифи республика сиртки танлови ўтказилиши ва унда Дилноза Умарованинг 2-ўринга муносиб кўрилиши ана шу муваффақиятнинг давоми бўлди.

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 28 февралдаги «Мактабдан ташқари таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори биз — соҳа ходимлари учун дастуриламал вазифасини ўтамоқда. Кўпчилик мактабдан ташқари таълим тизимида янгилик яратиш қийин, деган фикрни айтди. Аслида, изланган мутахассис учун янгилик яратиш, ҳамкасблари тажрибасини ўрганиб бориш доимий жараён бўлиши керак. Ота-оналар ва ўқувчилар ҳоҳиш-иродасига кўра, марказимизда «Ёш иқтисодчи», «Гимнастика», «Психология», «Мактабга тайёрлов» каби тўғракларни очиб мўлжалланмоқда. Халқаро тажрибаларни ўрганишимиз керак, шунда имкониятларини янада кенгайтири, дейди ёш услубчи.

— «Энг яхши услубчи» кўрик-танлови шунчаки, расмийташқари таълим тизимини йўқ, иштирокчиларнинг ўз соҳаси бўйича тўплаган тажрибалари бир хил эмас. Уларни солиштирганда, Сирдарё вилояти вакили Дилноза Умарованинг ҳақиқатан ҳам шартларни бажаришдаги ўзига хос ёндашуви сезилди. Тўғрак раҳбарлари ишини такомиллаштириш, ўқувчилар қамровини ошириш, ҳуқуқий-меърий ҳужжатларни юртишда Дилноза каби мутахассислар иш тажрибасидан фойдаланиш керак. Бу кўрик-танлов ана шу томони билан муҳим аҳамият касб этади, — дейди «Баркамол авлод» республика болалар бадий ижодиёт маркази масъул ходими Насиба Шомансурова.

Хулқар ТўЙМАНОВА,
«Ma'rifat» муҳбири

«Йилнинг энг яхши услубчиси» танлови ғолибаси Дилноза Умарова ҳамкасби, Самарқандлик иштирокчиларнинг тақдиротини кузатмоқда.

Китоб – беминнат устоз

Тошкент маданият коллежидан «Китоб олами» маданий-маърифий савдо мажмуаси томонидан «Китоб — беминнат устоз» деб номланган китоб ярмаркаси ўтказилди.

«Соғлом она ва бола йили» Давлат дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ташкил этилган тадбирда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, таълим муассасалари раҳбарлари, ёзувчи ва шоирлар, ўқитувчилар ва талаба-ёшлар иштирок этди.

«Китоб олами» маданий-маърифий савдо мажмуаси томонидан навақирон авлоднинг китобга қизиқи-

Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch

шини ошириш, ёш авлоднинг маънавиятини юксалтириш, уларни ватанпарварлик, миллий анъана ва қадриятларга ҳурмат руҳида камол топтириш мақсадида бир қатор ижтимоий акциялар, ёзувчи ва шоирлар билан ижодий учрашувлар, янги асарлар тақдироти, китоб байрамлари, адабиёт ҳафталикла-

ри, маърифий тадбирлар ўтказиб келинмоқда.

Ярмарка доирасида ўтказилган

«Китоб ва мактаб», «Китоб ва ҳунар», «Китоб ва спорт» акцияларида ёшлар фаол қатнашди. Акциялар давомида китоб савдоси ярмаркалари ўтказилди. Таълим даргоҳларига китоблар жамланмаси етказиб берилиб, кутубхона фонди бойитилди. Бу каби тадбирлар Тошкент вилоятидаги таълим даргоҳла-

рида ҳам олиб борилмоқда.

— Тадбирда юздан зиёд номдаги адабий-бадий ва илмий китоблар ярмаркаси ташкил этилди, — дейди «Китоб олами» маданий-маърифий савдо мажмуаси менежери Рисолат Мадиева. — Бундай ярмаркаларнинг ўтказилиши ёшларнинг китобга бўлган қизиқишини янада оширишга ёрдам беради. Ватанимиз мустақиллигининг маънавий асосларини мустаҳкамлаш, миллий қадриятларимиз, анъана ва урф-одатларимизни асраб-авайлаш мавзۇларига адабиётлар билан ёшларимизни яқиндан таништиришни мақсад қилганмиз.

Ш.МАМАТУРОВА,
ЎЗА муҳбири

2016-yil 24-sentabr, № 77 (8934)

Сахнада гир-гир айланиб, хузурубаш оҳангининг қат-қатларида сингиб ўйнаётган раққоса ҳаракатларини кузатгансиз-а? Айниқса, "Муножот"-га борлигини бериб хиром этаётган ижрочининг ичиди нелар кечаяпти — сизу бизга қоронғи. Юрагидаги беҳад соғинчи юзида жилланган, тўрт томонига музтар-музтар тикилиб, кимидир кутаётган раққоса куй ичиди бошқа олам яратади. Бошдан оёқ тим қора ёки кўм-кўк бахмал либосга ўралганча, бисотидаги энг нодир зеб-зийнатларга беланиб, узоқ-узоқлардаги ёрини сўзсиз излайверади. Куй шунчалик оғирки, ўринингизга чўктиргulik кучи бор. Охири, бардошингиз етмай, портлағудек ҳола келганда, ноҳос шўх мусиқа бошланади. Раққосанинг ҳам юзида кулгу жилваланиб, шодон рақсга тушади энди. Кутгани келаетгандир-да?! Йўқ, адашибди, у эмас экан... Чирчир айланади-да, яна ғамбода куй бағрига отилади. Беҳтиёр "Рақс дегани фақат лабда табассуми, қўлларни шўх-шўх қарсиллатиб ўйнаш дегани эмас экан-ку!", деб юборасиз.

San'at va siyrat

"Муножот", "Тановар", "Пилла рақси", "Ларзон", "Роҳат" каби рақсларни бир-биридан ўтказиб ўйнаганларини кўриб, уларнинг давомчилари ҳам рақс усталарига мос вакиллармикан, деган ўй ўтади ҳаёндан. Ўзбек миллий рақсининг қочирим, имо-ишораларга бойлиги, ҳар бир детал алоҳида маънони ифодалашининг бек-такорлиги рамзидир.

— Нега телевизорда кам кўринасиз, дейсизми? Кўпчилик қизикади. Устозим, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Муборак опа Мирзаева ҳар

Ансамблимизда яхши анъана бор. Йилда уч-тўрт марта рақс ихлосмандларига концерт дастури уюштирамиз. Дастурни иккига бўлиб, аввал ўзимизнинг қадрдон, ўлмас рақсларимизни, сўнг испан, араб, италян ва бошқа чет эл рақсларини намойиш этамиз. Айни шундай концертларда тобланиб, камчиликлари-мизни тўғрилашни, хатоларимизни камайтиришни ўрганамиз. Хориж рақслари табиий чиқиши учун, ҳатто, ўша мамлакатлардан либослар сотиб оламиз. Бу нафақат рақсга, балки ўша халққа ҳурмат белгиси ҳам.

"Санъатда самимийлик бўлсагина, у мангуликка да'вогардир", деганди атоқли режиссёрлардан бири. Раққоса ҳам юрагидаги самимият, ҳаракатларидаги табиийлик, муҳими, куйни ҳис этиши, борлигини бериб ижро этиши орқали томошабинни ўзига қаратади. Бежиз "Дилда дардинг бўлмаса, сардафтаримни кавлама", деган эмас Бобораҳим Машраб. Оҳанг шева-сини ўзига юктирилсагина, ниятига етади санъаткор ахли.

— Ҳозир рақсдан хиёл узоқлашганман. Аналик "мукофоти" насиб этишини кутаяпман энди. Биринчи фарзандим туғилиши арафасида шундай унвон берилишини кутмагандим. Устозим кувончли хабарни етказай, деб кўнгириклашганда, аввалига ҳазиллашманг, дея кулдим. Йўқ, кейин билсам, исим ҳақиқатанам, рағбатланганлар орасида турибди. Табиатан кўнглим юмшоқ эмасми, кўзёшларим ҳам дарров шашқатор. Демак, одам кўнглини таъмаю ғараздан пок тутиб меҳнат қилаверса, нимадир илнинг жода яшамай, ўз ишини сидқидилдан бажараверса, муҳими, санъатнинг тоза номига гард юктирмаса, мана шундай бахтли кўнгириклар умрига умр, ғайратига ўн баробар ғайрат қўшаркан. Насиб этса, орадан вақт ўтказиб, яна санъатга, қадрдон дугоналарим даврасига, иккинчи уйимга айланган "Сабо" миллий рақс ансамблига, устозим Муборак опа ёнига қайтаман.

Болалигида шифокор, ўқитувчи, қўли гул чевар, моҳир пазанда, борингки, ҳарбийликини орзу қиладиган қизалоқларни кўрамузу, раққоса бўламан, деганига ажабланиб қараймиз. Ахир, раққосаликни ҳамма ҳам танлайвермайдими? Жасорат, ҳа, айна ҳасорат керак бу йўлдан кетмоқ учун! Санъатлар ичиди энг нафис, нозиги, бироқ гоёт машаққатлиси, тинимсиз меҳнат талаб этувчиси ҳам асли шу. Аҳдида собит раққосанинг истеъдоди баҳони эса таъби ўткир санъатсевар халқимиз рақс усталари беради.

Чарос НИЗОМИДДИНОВА,
"Ma'rifat" муҳбири

Раққоса

Раққоса Нигина Шорахметовани "Муножот" рақси билан танигандим. У жуда кўп — мумтоз куйларга ҳам, замонавий ашулаларга ҳам маромида, рисоладагидек рақсга тушган, бироқ "Муножот"ни ҳаммасидан ўтказиб ижро этганди. "Бу куйга ҳар ким ҳам рақс туша олмайди. Сабаби, унда аёл қалби қиёфаси бор. Кўнгилдаги сўзсиз изҳор этиш маҳоратини фақат истеъдодли, тинимсиз, сермашаққат меҳнатдан қочмайдиган ижрочининггина эгаллай олади", деганди моҳир балетмейстерлардан бири. Шу боис, атайин беш-олти раққосанинг ижросини кузатиб, бирини иккинчиси билан таққослагандим. Қарангки, мусиқа ўша, ижро қонун-қоидалари ҳам ўзгармаган, лекин етказиб бериш усули турлича бўларкан...

2010 йили "Нихол" давлат мукофоти саралаш босқичлари олдиндиган-да қизгин кечар, рақиблар ҳам унча-мунчага енгилиб кетаверадиганлардан эмас, аксари миллий рақслар устаси. Йил давомидаги танаффуссиз меҳнат, ҳатто ярим тунгача чўзиладиган машаққатли машқлар сабаб Нигина синон босқичларидан юқори баҳолар билан ўтар, буни эшитиб, устози Муборак опа ҳам баравар суюнади. Нигина Шорахметовага голиблик серзаҳмат тайёр-гарликлар, гоҳи ўхшатолмаган ҳаракати учун йиғига зўр бериб ўтказган кунлари, кейин "Муножот" рақсидидаги маҳоратли ижроси сабаб насиб этганди. Йигирма ёшда энди қаршилаб, рақсдаги мустақил қадамларини қўйишга чоғланган ёш раққоса орадан олти йил ўтиб, "Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист" унвонига лойиқ топилишини ўйлаганмикан? Юксак эътирофга муносиб қўрилиш, тан олинис ҳар қайси раққоса учун шарафдир.

— Ҳеч ким, оиламиздан бирор киши санъат йўлини танламаган. Биринчиси ўзимман. Тўғри, момом, онам бир-бир ашула айтиб, чиройли ўйинга тушардилару, "Бизники ҳавасга-да", дея қулиб қўядилар. Болалигимда бармоқларимнинг

қарс-қарс этган товушини ёқтирар, тинмай қарсиллатмоқдан бўғимларим зирқ-зирқ оғирди. Оғрикларни парвойимга ҳам келтирмай, эсимда қолган куйларни қуроққа ўхшатиб, бир-бирига улаб, елкаларимни учирганча ўйинга тушардим. Телевизор ёки радиода бирор мусиқа янградим, бас, ҳовли ўртасиданми, томорқада ишляпманми, барибир, ишимни шарт тўхтатдим-да, ўйнаб кетаверардим. Мактабдаги тадбирлар менсиз ўтмасди. Онамга рақсни танлайман, деганимда роса иккиландилар. Биласиз-ку, баъзи қарашларимиз, кимларнингдир гап-сўзи сабаб орзуларимиздан воз кечамиз гоҳи. Лекин аҳдидан қайтмаслигимни яхши билган онам еттинчи синфга ўтганимда Тошкентга, миллий рақс ва хореография олий мактабига олиб борди. Дугоналаримдан фарқли рақсни анча кеч бошлаганимга, аввалига бироз қийналдим. Ахир, бу ердаги қизларнинг аксари тўрт-беш ёшидан рақснинг ичиди улғаяётган эди-да! Уларга етиб олиш учун анча вақт кераклигини ўйласам, кайфиятим тушар, қўлларим ҳаракатга келмасди. Лекин ич-ичимдаги овоз кун келиб, қадами тетик раққосалар қаторига қўшилишимга ишонтирарди.

Биринчи устози Кундуз Миркаримовадан рақснинг дастлабки сирларини ўрнаётганда Нигина баъзи пайтлари ҳовлиққанидан бошқалардан бўлакча ўйнашга ошиқар, ўзича янги ҳаракатлар топишга уринар, устози эса бу шоқалоқлигини маъқулламай, қонидани бузма, дея тез-тез огоҳлати-тарди. Баъзида ҳар кунги бир-биридан қийин, тинкани қурутувчи машғулотлар, мураббийнинг қатъий талаблари, қаттиққўллиги, айниқ-да, даққиларидан сўнг бўлажак раққоса бурчак-бурчакларга ўтиб, кўнглини бўшат-гунча тўйиб йиғлар, лекин рақсга бўлган меҳр-муҳаббатни ҳаммасидан устун келарди! Тошкент давлат миллий

рақс ва хореография олий мактабининг педагогика йўналишида тўрт йиллик ўқишни тамомлаган Нигина Шорахметова 2012 йили "Сабо" миллий рақс ансамблининг етакчи раққосалари сафига қўшилиди.

— Рақс мен учун ҳам қувонч, ҳам соғинч. Гапим сизга ғалати туюлиши ёки раққосанинг баландпарвоз гаплари дейишингиз мумкин. Лекин рақс оламига кирдимми, бас, ҳамма нарсани, муаммоларимни ҳам, парда ортида қизларнинг ҳаракатларини синчқлаб кузатаётган устозимни ҳам унутман. Дилимиздагиларни имо-ишоралар, қошу кўзимиз билан ифодалашимиз керак. Сиз бир вақтда танангиздаги барча аъзоларингизни ҳаракатлантира оласизми? Лабингиз куладю, юзингизда ғам... шундай қиёфани жонлантириши-чи? Қийин-а? Раққосадан актёрлик, рухшунослик, моҳир ижрони бирлаштириш талаб этилади ҳар доим. Сахнага чиқишимиздан олдин устозларимиз туйғуларни фақат хатти-ҳаракатларингиз сўзласан, дея қайта-қайта таъкидлашади.

"Рақс — муҳаббатнинг ҳаракатдаги ифодасидир" деган эди ёзувчи Фёдор Достоевский. Нигина Шорахметованинг рақсларини кузатган томошабин унда на-фосат, юқори дид, нозикликнинг бор қиёфасини кўради, рақснинг оромбахш санъат эканлигига такрор ишонаверади. Тамабахшоним, Мукаррама Турғунбоева, Ҳалима Комиловаларнинг

доим: "Рақс машҳурлик, шов-шув, кўтар-кўтар билан ўзини кўрсатадиган санъат эмас. Агар тезда таниламан, клипларда ўйнаб, обрў топаман, десанг, яхшиси, ниятингдан воз кечакол", деб ўқтирадилар. Билсангиз, раққосалар ҳақида ҳамма ҳам яхши фикрда эмас. Айримларнинг ножоиз ҳаракатлари сабаб аксар кишиларда нотўғри тасаввур шаклланган. Ўзини ҳурмат қиладиган, касбига содиқ, танлаган йўлидан тўғри кетаётган раққоса орқича намойишга, аниқроғи, рекламага муҳтож эмас. Сизни халқ таниши, санъатингизни қадрлаши учунгина саҳнага чиқсангиз арзийди, маънисиз қўшиқларга қадрини билмайдиганлар ўйнайверади. "Сабо" миллий рақс ансамбли билан йигирмадан ортқ хорижий мамлакатларга бордик. Турли фестивал, концертларда фақат миллий рақсларимизни ижро этдик. Жанубий Кореяга сафаримиз чоғида ранг-баранг рақсларимиз ҳакамлар хайъати, корейликларнинг хайратини ошириб, ҳатто кийимларимизга-да ҳаридор бўлишганди. Сахнада Хоразм лазгисига қийқириб ўйнасак, меҳмонлар ҳам беихтиёр бизга тақлид қилганча бошларини қимирлар, нима қилсак, ўшани ортимиздан қайтаришга уринарди. Шундай пайтлари рақсни танлаганим, шу ансамблда, мана шундай устоз раҳбарлигида санъат устозларини ўрганаётганимдан фахрланардим.

**Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги
Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг
бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш
жамоат фонди**

**«ННТ, ОАВ ва фуқаролик жамияти институтларининг мамлакатда кучли фуқаролик жамиятини барқарор
ривожлантиришни таъминлашга ва ижтимоий шерикликни янада рағбатлантиришга қаратилган
лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш» мавзусида**

**ННТ ва фуқаролик жамияти бошқа институтларининг ижтимоий аҳамиятга молик лойиҳаларига Давлат
грантлари ажратиш учун қўшимча танлов
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ**

Куйидаги йўналишларни назарда тутувчи ижтимоий аҳамиятга молик лойиҳалар қабул қилинади:

1. **“Ғояга қарши ғоя, жаҳолатга қарши маърифат билан”** шиори остида маҳаллаларда, айниқса, ёшлар орасида ижтимоий-маънавий муҳитни янада мустаҳкамлашда ижтимоий шериклик ва жамоатчилик назоратини юксалтириш.
2. Ёшларни ижтимоий-ҳуқуқий ва социал-маънавий қўллаб-қувватлаш, айниқса, уюлмаган ва тарбияси муаммоли ёшлар ўртасида турли йўналиш ва мавзуларда, хусусан, **“Мен Ватанимни севаман”, “Жамиятда менинг ўрним бор”** мавзусида туркум тадбирлар ўтказиш.
3. Халқ таълими бўлими ва бошқармалари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ижтимоий шерикликда Асосий қонуннинг мазмун ва моҳиятини тушунтириб беришга қаратилган маърифий-тарғибот ишларини ташкил этиш, **“Мен Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганаман”** шиори остида турли кўргазмали материаллар тайёрлаш ва тарқатиш.
4. Маданият ва спорт муассасалари билан шерикликда ёшлар ўртасида халқ спорти ўйинларини оммалаштириш, ёшларнинг бўш вақтларини маданий ташкил этиш, қишлоқ қизларини бадий гимнастика ва спортга кенг жалб қилиш.
5. Ёшларни миллий ва умуминсоний кадриятлар руҳида тарбиялашда ижтимоий шерикликни кучайтириш, уларни Ўзбекистоннинг миллий манфаатларига ёт ғоялардан асраш.
6. Қишлоқ жойларида чет тилларни, Ўзбекистонда яшаётган халқларнинг маданиятини, санъатини ва адабиётини ўрганишда миллий-маданий марказлар, дўстлик жамиятлари билан амалий ижтимоий шерикликни мустаҳкамлаш.
7. Эрта ва яқин қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг салбий оқибатларидан ахборот берувчи кўргазмали материалларни маҳаллий давлат органлари билан ҳамкорликда тайёрлаш ва тарқатиш, аҳоли кенг қатламлари орасида тушунтириш ишларини кучайтириш.
8. Жойлардаги маҳаллий давлат органларига аҳолининг ижтимоий кўмакка эhtiёжманд қатламлари — аёллар, ёшлар ва ногиронларнинг доимий бандлигини таъминлашга, уларни халқ хунармандчилиги тайёр маҳсулотларини ишлаб чиқариш, оилавий бизнес ва тадбиркорликнинг турли шаклларида жалб қилишга кўмаклашиш.
9. Аёллар ва болаларнинг ҳуқуқлари, қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда ҳамда уларни ижтимоий-ҳуқуқий ва социал-маънавий қўллаб-қувватлашда жойлардаги хотин-қизлар кўмиталари фаолиятига кўмак кўрсатиш.
10. Савдо-саноат палатаси, бизнес субъектлари ва молия институтлари билан ҳамкорликда чиқиндиларни иккиламчи қайта ишлаш технологияларини жорий этиш, маҳаллалар ободлигини, аҳоли бандлигини ҳамда тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаш.
11. Соғлиқни сақлаш муассасалари билан ижтимоий шерикликда юқумли касалликлар профилактикаси тўғрисида аҳолининг хабардорлигини ошириш, жамиятда соғлом турмуш тарзи тамойилларини кенг тарғиб этиш.
12. Меҳнат мигрантларининг оила аъзоларига тиббий кўрикдан ўтишнинг зарурлигини кенг тушунтириш, уларга ижтимоий-психологик ва тиббий-гуманитар хизматлар кўрсатиш ҳамда бандлигини таъминлаш борасида маҳаллий ижроия органлари билан ҳамкорликда режа ва дастурлар ишлаб чиқиш ҳамда уларни амалга ошириш.

Апаков Юсуфжон Пулатовичнинг “Дифференциал тенгламалар ва математик физика” ихтисослиги бўйича “Учинчи тартибли каррели характеристикали тенгламалар назариясида дошр ва уч ўлчовли фазодаги айрим масалалар” мавзусидаги докторлик диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон Миллий университети ҳузуридаги 14.07.2016.FM.01.01 рақамли илмий кенгашининг 2016 йил 20 октябрь соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100174, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Университет кўчаси, 4-уй. Тел. факс: (0-371) 227-12-24, 246-53-21, 246-02-24 e-mail: nauka@nuu.uz

Арзикулов Фарходжон Нематжоновичнинг “Математик анализ” ихтисослиги бўйича “Бэр типидagi Йордан оператор алгебралари ва уларнинг ўлчовли операторлар назариясига таъбиқлар” мавзусидаги докторлик диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон Миллий университети ҳузуридаги 14.07.2016.FM.01.01 рақамли илмий кенгашининг 2016 йил 20 октябрь соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100174, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Университет кўчаси, 4-уй. Тел. факс: (0-371) 227-12-24, 246-53-21, 246-02-24 e-mail: nauka@nuu.uz

13. Маҳаллаларда ижтимоий-маънавий барқарорликни, тинчлик ва осойишталикни, миллатлараро ва динлараро бағрикенгликни таъминлаш борасида ижтимоий шерикликни кучайтириш.

14. Ёшларнинг тиббий-экологик ва ижтимоий-маънавий маданиятини юксалтиришда ННТ ва ОАВ ўртасида ҳамкорликни кучайтириш.

15. Демократик ислохотлар натижасининг моҳияти ва аҳамияти тўғрисида аҳоли ва жаҳон жамоатчилигини кенг кўламда хабардор қилиш, жамиятда бунёдкорлик, яратувчанлик ва эртанги кунга ишонч муҳитини мустаҳкамлаш.

16. ОАВ ва ахборот агентликлари материалларининг профессионал, мафкуравий ва бадий даражасини ошириш.

17. ОАВ ва ахборот агентликларининг фуқароларнинг, айниқса, жамиятни ислох қилиш ва янгилашнинг таянчи ва ҳал этувчи кучи сифатида ёшларнинг ижтимоий ва ҳуқуқий онгига ижобий таъсирини кучайтириш.

18. ОАВ ва ахборот агентликларининг ёш журналист ва техник ходимлари маҳорати ва ижодий фаоллигини юксалтириш.

19. Оқич фуқаролик жамиятини барпо этишда, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда, жамоатчилик фикрини умумлаштириш ва ифода этишда ОАВларнинг роли ва аҳамиятини кучайтириш.

20. “Кучли давлатдан кучли фуқаролик жамияти сари” тамойилини амалга оширишнинг зарур шарт сифатида фуқароларнинг сиёсий-ҳуқуқий маданияти, уларнинг ижтимоий-иқтисодий фаоллигини ошириш.

Давлат гранти ажратилиши учун куйидаги ҳужжатларни тақдим этиш зарур:

1. ННТлар ва фуқаролик жамияти бошқа институтларининг раҳбари томонидан имзоланган ва муҳр билан тасдиқланган кузатув хати.
2. www.fundngo.uz сайтида жойлаштирилган шаклда тўлдирилган давлат гранти лойиҳаси учун ариза.
3. Охириги ўзгартиш ва қўшимчалар билан давлат рўйхатидан ўтган ННТлар ва фуқаролик жамияти бошқа институтларининг Устави (Низом) нусхаси.
4. Ташкилотнинг давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси.
5. Агар лойиҳани амалга ошириш лицензияланадиган фаолиятни талаб қилса, унда лицензиянинг нусхаси тақдим этилади.
6. Манфаатдор давлат ва жамоат ташкилотларининг илтимосномалари, тавсия хатлари илова қилиниши мумкин.

Битта лойиҳа учун ажратиладиган грант миқдори — 25 миллион сўмгача.

Ҳужжатлар 2016 йил 20 сентябрдан 20 октябргача қабул қилинади.

Ҳужжатлар **“Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги ННТларни ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди”** номига “Ўзбекистон почтаси» орқали юбориладиган муҳрланган конвертларда (A4 форматда) куйидаги манзил бўйича қабул қилинади: 100035, Тошкент шаҳри, Бунёдкор кўчаси, 1-уй.

Ҳужжатларни тақдим этиш шартлари ва намуналари билан Жамоат фондининг www.fundngo.uz расмий веб-сайтида танишиш мумкин.

Маълумот учун телефонлар: (0-371) 239-26-76, 239-26-64.

Гуляев Ринат Амировичнинг “Пахта тозалаш корхоналарида пахта хомашёси ва толани намлашнинг комплекс технологиясини яратиш усуллари” (05.06.02 — Тўқимачилик материаллари технологияси ва хомашёга дастлабки ишлов бериш) мавзусидаги докторлик диссертациясининг ҳимояси Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ҳузуридаги 14.07.2016.Т.06.01 рақамли илмий кенгашининг 2016 йил 25 октябрь соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100100, Тошкент шаҳри, Шоҳжаҳон кўчаси, 5-уй. Тел. факс: (0-371) 255-06-06, 253-08-08, 253-36-17; e-mail: titlp_info@edu.uz

Одилов Ёрқинжон Раҳмоналиевичнинг “Ўзбек тилида энанти-осемия” (10.00.01 — Ўзбек тили. Ўзбек адабиёти) мавзусидаги докторлик диссертациясининг ҳимояси Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ҳузуридаги фан доктори илмий даражасини берувчи 08.06.2016.Fil.33.01 рақамли илмий кенгашининг 2016 йил 14 октябрь соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Университет кўчаси, 4-уй. Тел: (0-371) 246-63-58; e-mail: tdutau_nazorat@edu.uz

2016-yil 24-sentabr, № 77 (8934)

Кам уйқунинг фойдаси йўқ

Токио университети олимлари ҳордиқ чиқариш учун кундузи озгина мизғиб олиш соғлиқ учун хавф тугдирishi мумкин, деган хулосага келди.

"The Telegraph"нинг маълум қилишича, қанд касаллигини ўрганиш бўйича Европа уюшмасининг Мюнхендаги анъанавий конференциясида тақдим этилган мазкур тадқиқот ишида турли касалликларнинг юзага келиши билан боғлиқ ҳолатлар таҳлил этилган. Унда келтирилишича, чала уйқу иккинчи турдаги қандли диабет хавфини оширади. Организмга зарар етмаслиги учун эса кундузги уйқу давомийлиги 1 соатдан кам бўлмаслиги зарур экан.

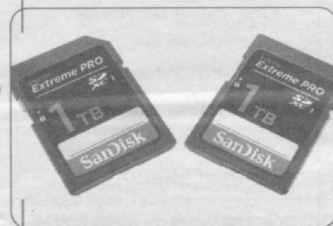

Олимлар тадқиқот ишига 300 минг нафар кўнгиллини жалб этди. Маълум бўлишича, бир соатдан кўп давом этган мизғиш хавфи эмас. Чунки бу вақт оралиғида инсон янги уйқу фазасига ўтади. Тез уйқу фазасини яқунлаш ва секин уйқу фазасига кирмаслик учун эса камида бир соат мизғиб олиш лозим.

Секин уйқунинг меъёрдан кам давом этиши уйқу инерциясига олиб келади. Натижада кишининг ақлий ва jismonий фаоллиги камайди, иккинчи турдаги қандли диабет ривожланишига сабаб бўлувчи эндокрин бузилишлар юзага келади.

1 терабайт хотирага эга "SD" карта

"SanDisk Corporation" компанияси 1 терабайт хотира сизимига эга бўлган "SD" картани фойдаланувчиларга тақдим этди. Унда "Ultra HD 4K" каби юқори сифатга эга бўлган 14 соатлик видеони сақлаш мумкин, деб ёзади "Hi-Tech".

Икки йил олдин ишлаб чиқарувчилар 512 Гб хотира сизимига эга бўлган "SDXC" картани ишлаб чиқарганига қарамай, фойдаланувчиларда хотира сизими ундан ҳам катта бўлган маҳсулотга эҳтиёж борлиги маълум бўлди. Янги маълумот ташувчи қурилма мазкур эҳтиёжни қондириш, яъни юқори сифатли видеоларни бир жойда сақлаш борасида истеъмолчиларга бир қатор қулайликларни яратди. Аслида, бундай аудиомаҳсулотлар хотиранинг катта қисмини эгаллагани сабабли уларни сақлаш муаммоси юза келган, шу сабаб мазкур "SD" карталарга эҳтиёж туилган. Мисол учун, узок сафарга отланганда соатлаб давом этувчи видеоларни тасвирга олиш, суратга тушириш, ахборотларни юклаб олиш мумкин.

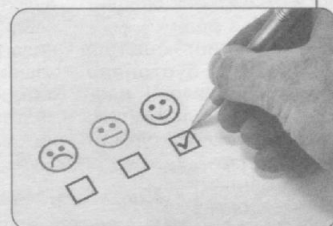
"SanDisk" компанияси мутахассисларининг таъкидлашича, 2003 йили атиги 512 Мб карталардан фойдаланилган бўлса, 11 йил ўтганда 512 Гб хотирага эга бўлган "SD" карталарга талаб ортган. Яқин йиллардан камера имкониятлари кенгайиб бораётган замонавий қурилмалар туфайли 360 даражада суратга олиш мумкин бўлган "Ultra HD 4K" ва "8K" форматдаги видеолар оммалашади. Бу эса янги маҳсулотнинг харидоригр бўлишини таъминлайди.

Таассуротлар мия фаолиятини яхшилайд

Эдинбург ва Техас университети мутахассислари инсон мияси интеллектуал ривожланиши учун уни янги таассуротлар билан бойитиб бориш заруриligini ilmiy tomondan isbotлади, деб ёзади "MedVest-mi".

Тадқиқотчилар янги эмоционал тажриба асаб тола-

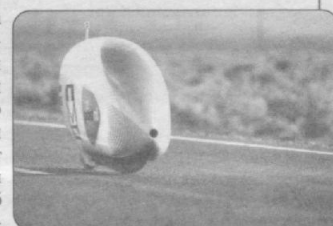
ларидаги керакли қисмларни фаоллаштириб, бахт гормони, яъни дофаминнинг кўпроқ ишлаб чиқарилишига сабаб бўлишини аниқлади. Бунинг учун 50 нафар кўнгилли жалб этилиб, гуруҳларга ажратилган ҳолда тадқиқот ўтказилди. Биринчи гуруҳ саёҳатга, иккинчи гуруҳ дам олиш масканига жўнатилди, учинчи гуруҳ эса хона шароитида одатдаги фаолиятини давом эттирди. Эртаси кунни махсус психологик сўровнома ўтказилиб, уларнинг мия фаолияти кузатилди. Биринчи ва иккинчи гуруҳ аъзолари бир кун ичида янги дўстлар орттириш билан бирга қўшимча билимга ҳам эга бўлганини маълум қилган. Шу сабаб уларнинг мия фаолияти дастлабки таҳлил намунасига нисбатан анча ривожлангани аниқланди. Учинчи гуруҳ вакиллари кўрсаткичларида эса ўзгариш сезилмади.

Янги таассуротлар дофамин гормонининг бош миёда кўпроқ ишлаб чиқарилишига қўмаклашади. Шу сабаб инсон ўзи учун янги-янги билим манбаларини излаб топишга ҳаракат қилиши зарур.

Рекордчи велосипед

Дунёдаги энг тезкор велосипеднинг тезлиги соатига 145 километри ташкил этади, деб ёзади "Global Science".

Велосипед муҳандислик ишларида муваффақиятга эришилганини англатиш маъносига юнонча "Eta" белгиси билан номланди. Махсус аэродинами шакл ва қоплама, пишиқ хомашёлар ва бошқа қўшимча воситалар юқори самарадорликка эришиш учун хизмат қилади. Велосипедчи икки камерали кўзойнакдан фойдалангани сабаб транспортнинг тезлик имконияти ортади. Ҳаракат воситасига борт компютери ўрнатилган бўлиб, у юқори кучланишга эришилгани ҳақида огоҳлантиради. Велосипед махсус имкониятларидан келиб чиқиб, тезликни осонгина ошириши ва соатига 145 километр йўлни босиб ўтиши мумкин.

Америкалик Дениз Мюллер ўрнатган рекорд соатига 236 километри ташкил этса-да, у ташқи кўриниши велосипедни эслатувчи автомобилда ҳаракатланган. Шу сабаб "Eta" мутахассислар томонидан дунёдаги энг тезкор велосипед сифатида эътироф этилмоқда.

Ҳамида УСМОНОВА тайёрлади.

реклама • эълон • реклама • эълон • реклама • эълон • реклама • эълон • реклама • эълон • реклама

«TOSHKENT UNIVERSAL AUKSION SAVDO» МЧЖ 2016 йил 27 октябрь кун

бошлангич нархи босқичма-босқич ўсиб бориш тартибидидаги очик аукцион савдоларини ўтказида!

Аукцион савдоларига Тошкент шаҳри, М.Улуғбек тумани, Буюк ипак йўли кўчаси, 417-уйда жойлашган, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Тиббиёт-санитария бирлашмасининг Марказлашган автобазаси балансидаги ҳар бири-нинг бошлангич нархи 135 000 сўмдан бўлган, «ГАЗ-24» русумли автотранспорт воситаси двигателининг завод рақамлари *40260F* 20037733* ва 402*94288*91MP бўлган 2 та цилиндр блоқи; Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, Зарафшон кўчаси, 21-уйда жойлашган, тугатилаётган ХОАТБ «АЛП ЖАМОЛ БАНК» балансидаги 1999 й. и/ч, д/р 43-11 НЕ, бошлангич нархи 163 313 236 сўм бўлган «Massey Ferguson MF-8160» русумли трактори, 10та тишли омочи (плуги) билан ҳамда Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, «Олмазор» даҳаси, 17-уйда жойлашган Ўзбекистон Республикаси ИИВ ППХ ва ЖТСББга бевосита бўйсунувчи Хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналарини қўриқлашни таъминлаш бўйича алоҳида милиция батальони балансидаги 1999 й. и/ч, д/р 01/354 VSB, бошлангич нархи 8 965 000 сўм бўлган «НЕКСИЯ»; 1999 й. и/ч, д/р 01/367 VSB, бошлангич нархи 16 383 000

сўм бўлган «ОТОВУЛ М29» русумли автотранспорт воситалари кўйилади.

Талабдорлардан буюртманомаларни қабул қилиш, расмий иш кунларида мазкур эълон чиққан кундан бошланади ва савдо кунидан 2 (икки) кун аввал соат 18:00 да тўхтатилади.

Савдоларда қатнашиш учун бошлангич нархнинг камида 20 фоизи миқдоридидаги закалат пули «TOSHKENT UNIVERSAL AUKSION SAVDO» МЧЖнинг АТИБ «Ипотекабанк» Шайхонтоҳур филиалидаги ФА:00425, СТИР: 302071274, 2020 8000 7049 2931 8001 ҳисоб рақамига тўланади.

Савдо ғолибига савдо кунидан бошлаб йигирма кун муддат ичида олди-сотди шартномасини имзолаш, тўланган закалат пули миқдори сотиб олиш тўлови миқдорининг 15 фоизидан камини ташкил этган тақдирда, еттишмаётган суммани шартнома тўзигунга қадар тўлаб бериш шартлари юклатилади.

Мазкур автотранспорт ва техника воситалари юқорида белгиланган савдо кунидида сотилмаган тақдирда, улар бўйича такрорий аукцион савдолари, улар сотилгунга қадар навбатдаги ҳафталарнинг ҳар пайшанба кунлари ўтказилади. Ушбу автотранспорт

ва техника воситаларига қизиқиш билдирган талабдорлар, уларнинг ҳолати билан сотувчи ташкилотларнинг юқорида кўрсатиб ўтилган манзилларига бориб танишишлари мумкин.

Аукцион савдолари соат 15:00 да бошланади ва куйида кўрсатилган манзилда бўлиб ўтади: Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темури шоҳқўчаси, 16-«А» уй, 3-қават, 307-хона (Мажлислар зали).

Мурожаат учун алоқа воситалари: телефон: 233-23-40; телефакс: 233-23-40, электрон почта: TUVAS_MCHJ@mail.ru.

Шунингдек, «Ma'rifat» газетасининг 2015 йил 26 сентябрдаги № 77-сонли нашрида аукцион савдоларига кўйилган, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки қошидаги Қимматбаҳо металлар агентлиги балансидаги д/р 01/906 ЕВА бўлган «Ниссан Максима» русумли автотранспорт воситаси, ушбу ташкилотнинг 2016 йил 21 сентябрдаги 13/344-сонли хатига асосан аукцион савдоларидан олинганлиги маълум қилинади.

Гувоҳнома № 005357

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази раҳбарияти ва касба уюшмаси қўмитаси Наманган вилояти ўрта махсус, касб-хунар таълими ҳудудий бошқармаси бошлиғи Р.Фулмоновга волидаи муҳтарамаси

САЛИМА аянинг

вафоти муносабати билан таъзия ихлос эътибори билан.

Қашқадарё вилояти халқ таълими бошқармаси Республика ихтисослаштирилган мусиқа ва санъат академик лицейи директори Зулфиқор Холмирзаевга волидаи муҳтарамаси

Ёрқин ая ХУДОЙБЕРДИЕВанинг

вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдирди.

Gurung

Ота-онани хурмаплан

Хикоят

Қиз йигитнинг саволига жавобан деди:

— Кишининг қалбида куйидаги бўстонлар бўлади. Биринчи — илм, иккинчи — мулоимлик, учинчи — ихлос, тўртинчи — камтарлик, бешинчи — саховат, олтинчи — ризо, еттинчи — умид бўстони!

Йигит: — Бу бўстонларда нималар бўлади? — деб сўради.

Қиз деди: — Киши равнақ топай деса, аввало илм бўстонига киради. У ердаги нодонлик ва жоҳиллик хашакларини юлиб, узокқа отади. Сўнг мулоимлик бўстонида киради, бўстонда адоват ва ҳасад тиконлари ўсган

бўлса, уларни олиб ташлайди. Сўнг ихлос бўстонидаги риё, бадгумонлик хашакларини юлиб ташлайди. Сўнг камтарлик бўстонидаги ҳам такаббурлик, мағрурлик хашакларидан тозалайди. Ризо бўстонида ҳам шу тарзда манманлик ва қайсарлик тиконларидан форигъ этади.

Йигит қизнинг ақлига қойил қолди ва шу ёшга кириб, бундай оқила қизни кўрмаганини ҳис этди. Сўнг сўради: — Эй қиз, ёш бўлатуриб, шунча илму ҳикматни кимдан ўргангансан?

Қиз: — Ота-онамдан! — деб жавоб берди.

Муҳаммад ЖАБАЛнинг "Жомий ут-тамсил" асаридан.

Ота-она ҳақини билмак зикрида

Эй фарзанд, билғилким, ақл юзасидан фарзандга ота-онани иззат ва ҳурмат қилиш вожибдур, нединким, унинг асли ота-онадур. Ота ва онани нима учун ҳурмат қилурман, деб кўнглингга келтурмағил, билғилки, улар сенинг учун ўлимга ҳам тайёр турадурлар.

Ҳар фарзандки, оқил ва доно бўлса, ҳеч вақт ота-онанинг меҳр ҳақини адо қилмоқдин холи бўлмағусидур. Ота-она фармонбардордур. Бу фармонбардорликда ҳам иш бўлғай ва ҳам фармон бўлғай. Ота-онанинг иши сени парвариш қилмоқдур ва фармони сенга яхшилик ўргатмоқдур. Эй фарзанд, шул ваҳдин ота-онангни сағал ҳам ранжитмағил.

...Ўз фарзандинг сенинг ҳақингда қандай бўлишин тиласанг, сен ҳам ота-онанг ҳақинда шундай бўлғил, нединким, сен ота-онангга нима иш қилсанг, фарзандинг ҳам сенинг ҳақингда шундоқ иш қилур, чунки одам мевага, ота-она дарахтга ўхшайдур. Дарахтни ҳар қанча яхши тарбият қилсанг, меваси шунча яхшироқ ва ширинроқ бўлур. Ота-онага иззат ва ҳурматни қанча кўп қилсанг, уларнинг дуоси шунча тезроқ мустажоб бўлур.

Кайковуснинг "Қобуснома" асаридан

Ажажон, соғинч кўз ёшлари юзимни силайди. Худди дардларимга шерик бўлгандек, эрта-лабдан ёмғир ёғади. Онам устига нимчасини олиб, ҳовлига чиқди. Эшик олдида турган оёқ кийимларингизни айвонга олиб қўйди. Сездимки, у ҳам сизни соғинган. Қаранг, ўртамиздаги айрилиққа ҳам икки йил бўлибди. Эсимда, ўшанда сиз аёло-чи талабалар қатори хорижда ўқиш имконига эга бўлдингиз. Бундан барчамиз хурсанд эдик. Фақат онам суюнишни ҳам, хафа бўлишни ҳам билмасди. Ахир, қайси она фарзандини бағридан узокқа қўйиб юборгиси келади. Кетиш кунингиз аниқ

бўлиб, сафарга тараддулланаётганингизда онажоним ҳам тақдирга тан берди.

— Иссиқ оёқ кийимларингни ҳам олиб кет, хадемай совуқ кунлар бошланади, шамоллаб қолмагин, болам, — дедилар. Сиз эса, у ёқлар иссиқ бўлади, дея эътироз билдирдингиз. Онам бугун эрталабдан негадир яна ўша сиз олиб кетмаган оёқ кийимларингизни останага қўйди.

— Ойи, акам ҳозир уйда эмас-

Буюклар ҳикмати

Бахтиёр бўлишни истасанг куйидаги ҳислатларни ўзингда мужассам қилгин: аввало ота-онангнинг ҳақини адо қил, ота-она хурсандлиги киши учун дунёда катта давлатдир.

Муҳаммад Хусайн

Оталарнинг ўз фарзандларига нисбатан бўлган муҳаббат қасри асосларидан бири — бутун куч ва қувватларини фарзандларини фаросат, камолот билан безатиб, уларнинг вужудини қасбу ҳунар либоси билан кийинтирмоқларидан иборатдир.

Бархурдор ибн Махмуд

Бола етти ёшга етгач, уни илм олишга ва жоҳиллик ботқоғидан қутқаришга уринилади, агар унга илм ўргатишнинг иложи бўлмаса, бирорта яхши ҳунар ўргатилади.

Сенинг молинг қанча кўп бўлса, уларни фарзандингнинг илм ва ҳунар олиши йўлида сарфла, чунки молу давлатга ишониб бўлмайди, ҳунар эса ҳеч қачон ўлмайди. Илм ва ҳунар ўрганмай ўтирувчи кишилар ҳақида олимлар учта сабаб борлигини гапирдилар. Бундай кишилар ё зоҳид, ё танбал ёки такаббур кишилардир. Агар у зоҳид бўлса, тез кунда тамаъ балосига гирифтор бўлади. Агар танбал бўлса, гадойлик қўйига тушади. Агар такаббур бўлса, ночорликдан охири ўғирлик йўлига ўтади. Кимки қасбу корга эга бўлса, бундай иллатлардан узоклашади.

Муҳаммад ибн Муҳаммад ал-Жомий

Бировнинг ота-онасини сўккан одам ўз ота-онасини ҳақорат қилган бўлади.

Ҳадис

Сурат

Дунёнинг ишлари доим шошилишч. Одатдагидек тик турганча нонушта қилаётган эдим. Онам одатдагидек гап қистирди:

— Ўтирсанг-чи, болам. Бирпас ўтиргин.
— Бўлди, кетдим.
— Шошма, болам. — Онам кўзимга одатдагидан бошқача, қандайдир мунг билан термулди. — Гап бор.

Титирчиллаб соатга қарадим: ҳали бензин олиш керак, ишга бориш керак, кейин нашириётга ўтиш...

— Нима эди?
Онам кўзимга ҳамон маънос термулиб ўтирарди.

— Суратга тушайлик, — деди тўсатдан.
Ажабландим.

— Нега?

— Яқинда мен ўламан.

Онам бу гапни худди: "Қўшиникига чиқиб келаман", дегандек оҳангда айтди. Қулиб юбордим.

— Қўйсангиз-чи, ойи.

Шундай дедим-да, чиқиб кетдим.

Орадан икки ҳафта ўтди... Кечалари уйғониб кетаман, ўйлайман. Ўйлайман: сен номард, сен аҳмоқ нимага ўшанда кулдинг? Суратга тушишга вақтинг йўқмиди? Керак бўлса топасан-ку! Китоб учун, журнал учун, иш устида, боғда, кўчада... Нима, сен ки-нолдузмисан? Жаҳоншумул шахсмисан? Ана, бир даста суратинг ётибди. Ҳар хил. Ҳар ерда... Фақат... Онанг билан тушган суратинг йўқ!

Мақоллар

Оталар сўзи —

ақлнинг кўзи,

Оналар сўзи —

бахтнинг ўзи.

Ота ўғил раҳмат олур.

Онангга бошингни ҳам қил,

Отангга гапингни кам қил.

Ота олдида кек урма,
Одобингга чек урма.

Отангни кўрсанг, отдан туш.

Ота — ақл, она — идрок.

Ота — билак, она — юрак.

Отангга қилганингни бо-
лангдан кўрасан.

Ота-она дуоси,
Ўтга, сувга ботирмас.

Отанинг очган йўли бор,
Онанинг бичган тўни бор.

Отасини оғритган эл
ичида хор бўлар,
Онасини оғритган парча
нонга зор бўлар.

Ўткир ҲОШИМОВ

Она кўнгли

ку, нега туфлиларини чиқариб қўйдингиз? — десам, бугун-эрта келиб қолади, — деди. Сахарлаб ҳамир қориди. Сигир соғиб, сиз учун қатиқ ивитди. Боғдан пишиб етилган олма, анорларни терди. Ўғлим яхши кўради, дея кулча нон ясади.

Бироздан сўнг саватдаги нонларни кўтариб, ошхонага олиб бордим. Онам қўлига рапидани кийиб, нон ёпа бошлади... Саватдаги қизариб пишган оловранг нонларни уйга олиб кир-

ди. Соатга қаради. Соат капкири 8:00 ни кўрсатарди.

Шу пайт дарвоза қаттиқ тақиллади. Онам дарвозани очди.

— Болажоним, ўғлим, ўқишларинг яхшими, тани-жонинг соғми? Бўйларингдан айланай!

Катта сумкаларни елкангиздан олиб, сизни саволларга кўмиб ташлади.

— Раҳмат, ойижон... сизни жудаям соғиндим, ойижон!!

— Ҳа, ажажон, ойимнинг кўнгли сизнинг келишингизни сезганди. Онамга узок тикилиб, унинг меҳрини туйдингиз. Бағрига бош қўйиб, айрилиқ ва йўл азобини ҳам унутдингиз...

Хулкар ФАРМОН қизи

Жаннат оналар
оёғи остидадир.

Ҳадис

2016-yil 24-sentabr, № 77 (8934)

Гуруҳ етакчилиги учун кураш

Хабарингиз бор, айти кунларда Ҳиндистонда футбол бўйича ўсмирлар ўртасида Осиё чемпионати ўтказилмоқда. Унда плей-оффда иштирок этувчи барча жамоалар номи аниқланди. Айнан Ўзбекистон терма жамоаси ўрин олган «D» гуруҳида 1- ва 2-ўрин масаласига кеча ойдинлик киритилди.

Ўйинда Темури Олимхўжаев шогирдлари 2-турдан сўнг бир хил — 6 очко тўплаб, фақатгина тўплар нисбатига кўра Ўзбекистондан олдинда турган Корея Халқ Демократик Республикаси ўсмирлари билан куч синашди. Квартетнинг иккинчи баҳси эса мусобақани назарий жиҳатдан тарк этиб бўлган аутсайдерлар — Таи-

ланд ва Яман терма жамоаси ўртасида ўтказилди.

Гуруҳ пешқадамлиги учун кечган шиддатли курашда вакилларимиз КХДР футболчиларини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Эслатиб ўтамоиз, юртдошларимиз гуруҳдаги илк учрашувда Таиланд жамоасига қарши тўп тегиб, 5:2 ҳисобида гала-

ба қозонди. Иккинчи матчда эса яманликлар кичик ҳисобда (1:0) мағлуб этилди. Айтиш керакки, мазкур ёшдаги футболчиларда ўйин тақдирини руҳий ҳолат кўп жиҳатдан ҳал этади. Темури Олимхўжаев ҳам имкон қадар шогирдларини ўйинга жанговар руҳда тайёрлашга интиломокда. Ўсмирларимиз орасида Остон Урунов, Абубакир Мўйидинов, Расул Йўлдошев, Мардон Абдуллаев сингари ёш спортчиларнинг хатти-ҳаракати муҳлисларни хурсанд этмоқда.

Маълумот ўрнида айтиш мумкинки, ушбу ёш тоифасидаги термаимиз қитъа биринчилигида тўққизинчи бор ишти-

рок этмоқда. Шундан 1998, 2000 ва 2006 йиллардаги Осиё чемпионатларида ўсмирларимиз саралаш босқичидан ўтолмаган.

2010 йилда Ўзбекистон меҳмонлик қилган чемпионатда вакилларимиз кумуш, 2012 йил Эрonda ўтган биринчиликда олтин медалга сазовор бўлган.

15 сентябрь кuni старт олган 16 ёшгача бўлган футболчилар ўртасидаги Осиё чемпионати 2 октябрга қадар давом этади. Мазкур турнирда ярим финалгачиқан терма жамоалар келаси йили Ҳиндистонда ўтказиладиган 17 ёшли футболчилар ўртасидаги жаҳон чемпионатида қатнашади.

Кали, Букараманга ва Медельин шаҳарларида бўлиб ўтаётган мусорасиз учрашувларда Россия, Па-

рагвай, Эрон, Испания, Португалия, Аргентина, Озарбойжон, Миср футболчилари нимчорак финалдан муваффақиятли ўтиб, чорак финалгачиқди. Эътиборлики, Осиё чемпионлари — эронликлар купилмаганда турнир фаворитлари қаторида эътироф этилган Бразилия терма жамоасини мусобақадан чиқариб юборди. Асосий ва қўшимча вақтларда 4:4 ҳисоби қайд этилган, пенальтиларга му-

жаат этилди. Унда Эрон жамоасига омад кулиб бокди: 3:2.

Чорак финалда эронликлар Парагвай жамоасига қарши тўп тепади. Россия вакиллари эса испанлар билан орани «очиқ» қилиб олишади.

Шунингдек, Аргентина ва Миср, Озарбойжон ва Португалия терма жамоаси ярим финал йўланмаси учун майдонга чиқади.

реклама • эълон • реклама • эълон • реклама • эълон • реклама •

Ўрта махсус, касб-хунар таълими тизими кадрларининг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш институти Катта илмий ходим-изланувчиларни куйидаги ихтисосликлар бўйича қабул қилади:

- 13.00.05 Касб-хунар таълими назарияси ва методикаси — 2 та.
- Катта илмий ходимлар-изланувчилар сифатида ўқишга талабгорлар куйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:
1. Ариза.
2. Маълумотнома.
3. Меҳнат дафтарчасининг белгиланган тартибда тасдиқланган нусхаси.
4. Олий таълим муассасаси магистратураси дипломи, фан номзоди дипломи ёки магистр даражаси жорий этилгунга қадар олинган олий маълумот тўғрисидаги диплом нусхаси.
5. Тадқиқот мавзуси бўйича эълон қилинган илмий маъруза ва докторлик диссертацияси режасининг муфассал лойиҳаси.
6. Илмий журналларда ва нашрларда чоп этилган илмий мақолалар (камида учта), илмий ва илмий-амалий конференциялар, семинарлар ва давра суҳбатлари тўпламларига фан доктори илмий даражасини олиш учун диссертация тадқиқотининг асосини ташкил этиши мумкин бўлган тегишли илмий йўна-

лишлар бўйича бошқа илмий ишлар тўпламларига киритилган тезислар (камида иккита) рўйхати, шунингдек, уларнинг нусхалари.

7. Талабгорнинг илмий ва илмий-педагогик фаолиятга лаёқатини аниқлаш юзасидан ўтказилган тест синовидадан ўтганлигини тасдиқловчи ОАК ҳужжатининг нусхаси.

8. Етакчи олимлардан бирининг уни илмий консультант сифатида белгилаш юзасидан ёзма розилиги.

9. Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат стипендияси соҳиблари тегишли ҳужжат нусхасини тақдим этадилар.

Ҳужжатлар 15 октябрдан 15 ноябргача қабул қилинади.

Катта илмий ходим-изланувчи сифатида ўқиш учун қираётган шахслар мутахассислик, Ўзбекистон тарихи, фаннинг билиш назарияси ва методологияси ҳамда фалсафа, фан методологияси, чет тили (таълимнинг олдинги даражаларида ўрганилган хорижий тил бўйича) ва мутахассислик бўйича кириш имтиҳонлари топширадилар.

Кириш имтиҳонлари 1—20 декабрь даврида бўлиб ўтади.

Ўрта махсус, касб-хунар таълими тизими кадрларининг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш институти мустақил изланувчиларни куйидаги ихтисосликлар бўйича қабул қилади:

- 13.00.01 Педагогика назарияси ва тарихи. Таълимда менежмент.
- 13.00.05 Касб-хунар таълими назарияси ва методикаси.
- Мустақил изланувчиликда талабгор куйидаги ҳужжатларни тақдим этади:
1. Ариза.
2. Иш жойидан тавсифнома;
3. Маълумотнома.
4. Олий таълим ёки фан номзоди тўғрисидаги дипломнинг нусхаси.
5. Меҳнат дафтарчасининг белгиланган тартибда тасдиқланган нусхаси.

6. Талабгорнинг илмий ва илмий-педагогик фаолиятга лаёқатини аниқлаш юзасидан ўтказилган тест синовидадан ўтганлигини тасдиқловчи ОАК ҳужжатининг нусхаси.

7. Илмий ишлар ва илмий ҳисоботлар рўйхати.

Ҳужжатлар 15 октябрдан 15 ноябргача қабул қилинади.

Талабгорлар мутахассислик бўйича суҳбат ва чет тилидан имтиҳон натижалари бўйича мустақил изланувчиликка қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1—20 декабрь даврида бўлиб ўтади.

Shashka saboqlari

Чинакам халқона ўйин

3-дарс. Уриб олиш. Оддий дона ортида бўш катак бўлган рақиб донаси билан битта диагоналда турган бўлса, у дона устидан сакраб ўтиб, бўш катакка қўйилади ва рақиб донаси тахтадан олиб ташланади. Буни оддий дона билан уриб олиш дейилади (4-расм).

Дамка ёнма-ён турган ёки бир неча катак наридаги ортида бир ёки бир неча бўш катак бўлган рақиб донасининг устидан сакраб ўтиб, исталган бўш катакка жойлашиши мумкин. Бу дамка билан уриб олиш дейилади (5-расм).

Рақиб донасини олдинга ёки орқага уриб олиш мажбурий. Бу шашкадаги энг муҳим қоидадир. Уриб олиш ҳам битта юриш ҳисобланади. Ўз доналари ва дамкаларини уриб олиш мумкин эмас.

Шашка алифбоси (нотация) ва партияларни ёзиб бориш. Шашка ўйинидаги шартли белгилар:

— сокин юриш; : — уриб олиш; = — дуранг; X — ютук; ! — кучли юриш, !! — жуда кучли ёки нозик юриш; ? — ёмон юриш; ?? — жуда ёмон юриш ёки қўпол хато.

Шашка алифбоси — тахтадаги шартли белгилар тизими. 8 катакдан иборат (4та оқ ва 4та қора) тик устунлар — вертикал. 8 катакдан иборат (4та оқ ва 4та қора) қаторлар — горизонтал. 8та горизонтал 1 дан 8 гача бўлган рақамлар билан, 8та вертикал эса а дан h гача бўлган лотин

харфлари билан белгиланади (a, b, c, d, e, f, g, h). Бу харфлар куйидагича ўқилади: a, би, си, ди, и, эф, жи, зйч.

Хар бир катак қайси вертикал ва горизонталнинг кесишган жойига қараб номланади (6-расм). Шашка алифбосидан фойдаланиш орқали ўйналган партияларни (ўйинларни), айрим вазиятларни (позицияларни) ёзиб бориш мумкин. Масалан, 3-расмдаги бошланғич ҳолатни куйидагича ёзиш мумкин: оқлар — a1, a3, b2, c1, c3, d2, e1, e3, f2, g1, g3, h2 (12 дона); қоралар — a7, b6, b8, c7, d6, d8, e7, f6, f8, g7, h6, h8 (12 дона).

Оддий дона ва дамканинг юришини ёзиш учун аввал дона турган катак, сўнгра (—) тире белгиси ва дона қўйиладиган катак номи ёзилади. Масалан: a3 — b4. Уриб олишда (—) тире белгиси ўрнига икки нукта (:) белгиси қўйилади. Масалан: a3:c5.

Кейинги дарсимизда шашка ўйини партиясини қандай ёзиш, ўйин қоидалари, натижаси ва баъзи усулларини ўрганамиз.

(Давоми бор.)

Эркин УМАРОВ,
олий тоифали мураббий

Кенг имкониятлар кўргазмаси

ёшларни илм ва ҳунаarning юксак чўққилари сари чорлади

(Давоми. Боши 3-бетда.)

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 26 августдаги қарорига кўра Тошкент автомобиль-йўллар институти Тошкент автомобиль йўлларини лойиҳалаштириш, қуриш ва фойдаланиш институти этиб қайта ташкил қилинди, — дейди техника фанлари номзоди, доцент Анвар Назаров. — Юртимиздаги соҳа учун кадрларни тайёрлашга қаратилган юксак эътибор туфайли автомобиль йўллари, кўприklar, тоннеллар, йўл ўтказгичлар ва йўл усти транспорт тизимларини лойиҳалаштириш, қуриш, реконструкция қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасига қизиқувчи ёшлар сони ҳам ошмоқда. Бундан жуда мамнунмиз. Қолаверса, соҳа бўйича илмий тадқиқот ишларини олиб бориш истагида бўлган изланувчан ёшлар учун ҳам эшигимиз доим очик. Аxborot етарли бўлган жойда мақсадлар ҳам аниқлашади. Тошкент иқтисодиёт ва бизнес касб-ҳунар коллежи ўқувчиси Замира Муродиллаева келгуси йил ўқишни тамомлайди. У Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети ҳақида

кенг маълумот олгач, орзулари янада ойдинлашиб, мазкур таълим муассасасига ҳужжат топширишга қарор қилди. Бу каби ҳулосани ҳар бир иштирокчи ҳақида айтиш мумкин.

— Мазкур кўргазмада Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети илк бор иштирок этаёпти, — дейди филология фанлари номзоди Гулноза Жўраева. — Илмий, бадий ва бошқа соҳалардаги адабиётларни ўзбек тилидан инглиз ва бошқа хорижий тилларга, шунингдек, жаҳон тилларидан она тилимизга юксак маҳорат билан ўгирадиган таржимонларни тайёрловчи ўзбек-инглиз таржима факультети ёшлар эътибор марказида турибди.

Салоҳият ва имкониятлар намоиши ёшларга оид давлат сиёсати изчил амалга оширилганлигини яна бир бор тасдиқлади. Таълим хизматлари бозорида ўз ўрнига эга бўлган кўргазма бугун ўз ишини яқунлайди.

Санобар ЖУМАНОВА,
"Ma'rifat" мухбири
Владимир ГРАНКИН
олган суратлар.

Ma'rifat

TA'SIS
ETUVCHILAR:

Ўзбекистон Xalq ta'limi vazirligi,
Ўзбекистон Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi, Ўзбекистон
Ta'lim, fan va madaniyat
xodimlari kasaba uyushmasi
Respublika kengashi.

Bosh muharrir Abdusamat RAHIMOV

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2006-yil 22-dekabrda 0067-raqam bilan ro'yxatga olingan.
Indeks: 149, 150. G-924. Tiraj 35791.
Hajmi 4 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3. Bahosi sotuvda erkin narxda.

TELEFONLAR:

qabulxona — 233-50-55;
kotihiyat — 233-99-15;
reklama va marketing bo'limi —
233-42-92(faks), 236-54-17.

ISSN 2010-4436

«Ma'rifat»dan
materiallarni ko'chirib
bosish tahririyat ruxsati
bilan amalga oshirilishi
shart.

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqiriz
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi.
Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
O'zA yakuni — 22.50 Topshirildi — 23.00

MANZILIMIZ:

100083, Toshkent shahri,
Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Web-site: www.marifat.uz

Dizaynerlar:

Liliya BINASHEVA, Malohat TOSHOVA.
Navbatchi muharrir:
Oybuvi OCHILOVA.
Navbatchi:
Bobomurod XUDOYBERDIYEV.